

WIADOMOŚCI HANDLU ZAGRANICZNEGO

rynki towarowe

ROK III 24. SIER. 1951 1951
Nr. 18 (21)

WYDAWCA: HANDL ZAGRANICZNY

Tylko do użytku służbowego

S P I S R Z E C Z Y /ważniejsze informacje/

	str.
Sytuacja na kapitalistycznych rynkach zbożowych	1
Zwiększony obszar uprawy buraka cukrowego w Europie	4
Dostawy mięsa do Wielkiej Brytanii w I półroczu 1951 r.	7
Zakaz przywozu tłuszczów do U.S.A.	9
Sytuacja na światowym rynku artykułów mleczarskich w I połowie 1951 r.	10
Sytuacja na światowym rynku skór surowych w lipcu 1951 r.	12
Zapotrzebowanie na krochmal ziemniaczany w Niemczech Zachodnich	16
Wiadomości z międzynarodowego rynku nasion oleistych	17
Wyczekująca tendencja na rynku owoców suszonych	19
Meldunki z rynku węglowego	21
Dostawy ropy naftowej ze Środkowego Wschodu	28
Nowa umowa naftowa między Irakiem a Iraq Petroleum Co	30
Podniesienie cen siarki w Anglii	33
Nowe złoża siarki w Erytrei i Kaszmirze	34
Sytuacja na rynku szelaku	35
Sytuacja na rynku kauczuku na Malajach	37
Sytuacja na rynku miękkiego drewna budulcowego w Anglii	38
Meldunki z rynku bawełny	43
Meldunki ze światowego rynku wełny	46
Włókna sztuczne	50
Dalsze rozmowy między Anglią i Niemcami Zachodnimi w sprawie dostaw złomu żelaza i stali	55
Meldunki z międzynarodowego rynku żelaza i stali	56
Meldunki z międzynarodowego rynku metali kolorowych	57
Produkcja statków handlowych w świecie kapitalistycznym	61

Z a ł a c z n i k

Militaryzacja krajów kapitalistycznych a rynek wyrobów elektrotechnicznych.

Sytuacja na rynkach w skrócie

RYNEKI ZBOŻOWE: W ostatnich dniach lipca nastąpiło wzmocnienie tendencji na rynku antwerpskim, które utrzymywało się również w pierwszych dniach sierpnia. Pierwsze fragmentaryczne meldunki o tegorocznych zbiorach w krajach zachodnio-europejskich zapowiadają niższą produkcję zbóż chlebowych niż w roku ubiegłym. Zbiory w Ameryce Północnej według ostatnich meldunków zapowiadają się dobrze, jednak remanent ziarna na przełomie z poprzedniego roku rolniczego był w r.b. o 3,5 mln ton mniejszy niż o rok wcześniej. Pierwsza dekada sierpnia przyniosła nieznaczną sezonową obniżkę ceny pszenicy kanadyjskiej.

RYNEK MIĘSNY: Anglia posiada wyjątkowo niskie zapasy mięsa w związku z rekordowo niskim jego importem w I-ym półroczu 1951 r., który kształtował się na poziomie jedynie 55% stanu z tego samego okresu o rok wcześniej. Z dniem 22 lipca podniesiono w Anglii ceny na przetwory mięsne. Import trzody chlewnej do Niemiec Zachodnich był w pierwszych 5-ciu miesiącach b.r. prawie dwukrotnie wyższy niż o rok wcześniej wynosząc 90,2 tys. sztuk.

RYNEK CUKRU: W pierwszej dekadzie sierpnia w dalszym ciągu notowano słabnące tendencje cen. Od 20.VI do 9.VIII b.r. ceny zniżkowały ponad 26%. W dn. 15.VIII Kontrakt Nr.4 N.Y. notowano na poziomie 5,35 \$-za lb. czyli o 12% poniżej notowań z 9.VIII. Kuba zamierza eksportować na wolny rynek dalsze 100 000 ton cukru surowego z t.zw. kontyngentu "specjalnego". Niemcy Zachodnie zakupiły w Anglii i w Holandii 35 000 ton cukru rafinowanego.

RYNEK TŁUSZCZÓW ROŚLINNYCH: Pierwsza dekada sierpnia przynosi dalsze tendencje słabnące. W okresie tym obniżają się ceny oleju kokosowego o 10-15%, ceny oleju rycynowego o 10%. Indyjski olej lniany notowany jest w dn.15.VIII na poziomie £ 162 za tonę, czyli o 5% niżej w stosunku do poziomu z końca lipca. Po silnym spadku cen kopry w ostatnich dniach lipca następuje wzmocnienie tendencji i cena powraca do poziomu £ 93-95 za tonę cif porty Europy. W okresie ostatnich 3 tygodni nie zanotowano większych obrotów nasionami oleistymi jak również olejem tungowym.

RYNEK WĘGLOWY: Komitet Węglowy ONZ ocenia deficyt węgla i koksu w Europie Zachodniej w IV kwartale b.r. na 9 mln ton węgla i 2,5 mln koksu. Niemcy Zachodnie podnoszą cenę węgla eksportowego o \$ 3,50 na tonie. Władze okupacyjne nie zgadzają się na zmniejszenie o milion

ton kontyngentu eksportowego Trizonii w IV kwartale 1951 r. Stan zatrudnienia w kopalniach brytyjskich nadal ulega redukcji, a odbudowa zapasów na zimę odbywa się w coraz wolniejszym tempie. W związku z powyższym Ministerstwo Paliw znalazło się ponownie wobec decyzji importu węgla amerykańskiego.

RYNEK KAUCZUKU: Na rynku kauczuku pierwsza połowa sierpnia nie przyniosła ważniejszych zmian. Cena na giełdzie londyńskiej na primo miesiąca oscylowała w okolicy 44 d za lb Nr.1 spot, wykazując w okresie pierwszej dekady sierpnia nieznaczne tendencje wzrostu i osiągnając 10.VIII poziom 45 1/2 d za lb.

RYNEK BAWELNY: Napływające meldunki o szacunkach podaży bawełny w sezonie 1951/52 stwierdzają zgodnie znaczne jej powiększenie w stosunku do stanu z sezonu obecnego i ubiegłego. Zapowiedź zbioru bawełny w USA w ilości 17,5 mln bel jest najwyższą od 1937 r. Największa produkcja bawełny w latach powojennych w USA w 1948 r. wynosiła 15,1 mln bel. Egipt posiada duże zapasy bawełny niesprzedanej, szczególnie długowłóknistej. Giełda bawełniana w Nowym Jorku przejawia tendencje zniżkowe. W dn.20.VII rid 15/16 staple notowano 39.05 ¢ za lb spot; w dn.1.VIII - 36,31 ¢ i 8.VIII 35.95 ¢ spot.

RYNEK WĘGLA: nie przejawiał od 1 do 15.VIII.br. poważniejszych zmian, charakteryzując się atmosferą wycofania na rezultaty konferencji waszyngtońskiej. Według ostatnich meldunków poziom cen na otwarciu aukcji nowozelandzkich w dn.15.VIII miał być bardzo niski.

RYNEK ŻELAZA I STALI: Niemcy Zachodnie sprzeciwiają się zwiększeniu dostaw złomu żelaznego do Anglii oferując co najwyżej 10 000 ton miesięcznie w IV kwartale b.r. Władze Trizonii podniosły ceny stali o 50 DM na tonie w celu pokrycia wzrastających kosztów produkcji. Jeszcze większą podwyżkę cen zastosował rząd angielski; ceny stali angielskiej zostały podniesione - na co oczekiwano już od dawna - o blisko 25%. Sytuacja na rynku antwerpskim nie wykazuje większych zmian, charakteryzując się bardzo silną tendencją cen.

RYNEK METALI KOLOROWYCH: W dn.1 sierpnia następuje dalsze obniżenie oficjalnej ceny cyny w Stanach Zjednoczonych o 3 ¢ za lb do poziomu 103 ¢ za lb gatunek A spot. Giełdy londyńska i singapoorska reagują początkowo zniżką cen, które jednak w końcu pierwszej dekady sierpnia odzyskują utracony teren, wykazując do dnia 15 sierpnia niewielką tendencję wzrostu.

Na międzynarodowym rynku miedzi tendencje są bardzo mocne i w transakcjach ceny nie schodzą poniżej 45 ¢ za lb /nie licząc obszarów o cenie kontrolowanej/. Wielka Brytania zakupiła kilka tysięcy ton ołowiu meksykańskiego z dostawą w I kwartale 1952 roku po cenie L 176 za tonę fas /22 ¢ za lb/.

Zboża i okopowe

Sytuacja na kapitalistycznych rynkach zbożowych

W drugiej połowie lipca b.r. na rynku zboża na paszę, w Antwerpii, nastąpiło ożywienie w związku z pokrywaniem zapotrzebowania na okres żniw. W związku z powyższym płacono wyższe ceny przy transakcjach gotówkowych i krótkoterminowych. Zapasy zboża gotowego do odbioru zostały w znacznym stopniu zlikwidowane, a nowe dostawy zagranicznego zboża nie były w końcu lipca spodziewane. Ponadto dokonano znacznych obrotów zbożem, które miało nadejść w pierwszej połowie sierpnia i ładunki w "drodże" tak były rozsprzedane, że handel miejscowy będzie musiał czekać do września na skompletowanie zapasów do zwykłego stanu. Przewidywano, że zapasy kanadyjskiego jęczmienia na paszę znikną z magazynów zupełnie w pierwszej połowie sierpnia b.r. Spodziewane dobre zbiory w Kanadzie wpłynęły jednak hamująco na ceny. Również fakt, że odbiorcami na dostawy dolarowe są tylko Belgia i Szwajcaria, osłabia tendencję na rynku. Mimo to ceny na kukurydzę, "milo" i proso z USA pozostają wysokie wobec znacznego zapotrzebowania konsumentów.

Zapasy w Antwerpii na 15 lipca b.r. wynosiły w tonach: pszenica - 47 tys., żyto - 600, jęczmień - 8.000, owies - 7.500, kukurydza - 9.700 "milo" - 3.900.

We Francji stan jęczmienia budzi coraz poważniejsze obawy i wskutek tego oferty na jęczmień ze starych zbiorów przestały się pojawiać na rynku. Zapasy są trzymane w rezerwie.

Niemcy Zachodnie poszukują obecnie ofert na 50.000 ton jęczmienia pastewnego w Kanadzie oraz na 100.000 ton żyta w Kanadzie lub USA.

Żywsze zainteresowanie zaczyna się również ujawniać na rynku zachodnio-europejskim w stosunku do zboża chlebowego, a to w związku z przewidywaniem gorszych rezultatów zbiorów w wielu krajach w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Sytuacja na rynkach czterech głównych eksporterów zboża u progu nowego roku zbożowego przedstawiała się następująco.

Ogólne zapasy pszenicy w Kanadzie na 31 lipca b.r. ocenia się na 5.1 mln. ton w porównaniu z 3 mln. ton w roku

ubiegłym. Kanadyjski minister handlu ocenił w końcu lipca b.r. zapasy pszenicy w elewatorach zachodniej Kanady na 2,2 - 2,4 mln. ton, które nie zostaną uruchomione przed nadejściem nowych zbiorów. Tymczasem Urząd dla Handlu Pszenicą był zmuszony przerwać sprzedaż pszenicy gatunku nr 6 wobec braku towaru. Główną przyczyną wolnego tempa dostaw pszenicy z zachodu miał być brak tonażu na Wielkich Jeziorach. Drugą przyczyną były późniejsze żniwa w r.1950, co pozwoliło zaledwie 50% zbiorów przewieźć do magazynów eksportowych przed zamknięciem żeglugi na Wielkich Jeziorach.

W U.S.A. stan zapasów zboża na 1 lipca 1951 r. przedstawiał się następująco /w milionach ton/:

	1 9 4 9	1 9 5 0	1 9 5 1
	-----	-----	-----
Pszenica	8,0	11,6	10,8
Kukurydza	32,4	36,1	32,3
Owies	5,2	3,9	5,3
Jęczmień	2,3	1,8	2,1
Żyto	0,2	0,2	0,1

Jak z powyższych liczb wynika, pomijając żyto, jedynie zapasy kukurydzy spadły do poziomu z 1949 r., co zapewne zostanie wyrównane wyjątkowym urodzajem tegorocznym. Pomimo utrzymywania się na wysokim poziomie zapasów pozostałych zbóż, USA prowadzą bardzo powściągliwą politykę eksportową. Następujące przydziały są wyznaczone na eksport we wrześniu: pszenica i żyto - 1.325 tys. ton, zboża na paszę - 370 tys. ton; odpowiednie liczby za sierpień wynosiły: 1.307 i 400 tys. ton. Na październik natomiast zmniejszono przydział pszenicy na eksport do 1.000,9 tys. ton. Z wrześniowego przydziału Indie i Niemcy Zachodnie otrzymają po 300 tys. ton zboża; z październikowego zaś - Indie - 250, a Niemcy Zachodnie - 200 tys. ton.

W Argentynie i w Australii, /w których rok zbożowy rozpoczyna się dopiero 1 grudnia/ zapasy pszenicy na 31 lipca b.r. były mniejsze niż w roku ubiegłym i wynosiły w Argentynie 0,8 mln. ton, w Australii - 1,5 mln. ton.

Ogółem więc na przełomie roku zbożowego zapasy rozporządzalne czterech głównych eksporterów zboża chlebowego w świecie kapitalistycznym w porównaniu z poprzednimi latami wynosiły w milionach ton:

	1 9 4 8	1 9 4 9	1 9 5 0	1 9 5 1
	-----	-----	-----	-----
U.S.A.	5,3	8,4	11,5	10,8
Kanada	2,1	2,8	3,0	5,1
Australia	1,8	1,6	2,3	1,5
Argentyna	0,8	0,9	1,0	0,8
R a z e m:	10,0	13,7	17,8	18,2

Wprowadzie światowe rezerwy pszenicy wzrosły w porównaniu z rokiem ubiegłym, lecz zawierają one 5 mln. ton pszenicy kanadyjskiej w gatunkach, które nie nadają się w zwykłych warunkach na przemiał. Nowe zbiory natomiast zapowiadają się w Północnej Ameryce bardzo dobrze, więc braku zboża chlebowego nie należy się spodziewać w bieżącym roku zbożowym.

Wśród mniejszych importerów Pakistan będzie rozporządzał około 200 tys. ton pszenicy na eksport, poza zobowiązaniami względem Indii. Eksport Francji jest trudny do określenia wobec pogarszających się raportów o stanie zbiorów w tym kraju.

Ogólna sytuacja na rynku zbożowym w roku 1951/1952 zależeć będzie w znacznym stopniu od wielkości importu krajów europejskich oraz od sytuacji w Indiach. Import krajów europejskich będzie mógł być dokładnie określony po ogłoszeniu rezultatu tegorocznych zbiorów, a sytuacja Indii może również ulec zmianie w zależności od jesiennych zbiorów. Indie zamierzają osiągnąć samowystarczalność około 1957 roku, tymczasem jednak ekonomiści przewidują import zboża do Indii w najbliższych latach w wysokości 3 mln. ton zboża rocznie.

Spór o podwyżkę ceny pszenicy w Kanadzie

Anglia i szereg innych krajów importerskich należących do międzynarodowego paktu pszenicznego zaprotestowało przeciw podwyżce ceny pszenicy w ramach paktu o 6 \$ na buszlu. Kanada uzasadnia tę podwyżkę zwiększonymi kosztami transportu i powołuje się na przepis paktu pszenicznego dozwalający na taką podwyżkę.

Kraje importerskie ze swej strony utrzymują, że podwyżka taka winna być uzgodniona przez obie strony, a nie jednostronnie narzucona. Spór ma być rozstrzygnięty przez Radę Pszeniczną w Londynie.

Transakcje zbożowe

Niemcy Zachodnie zakupiły 126 tys. ton pszenicy "hard winter", 31 tys. ton - "red winter", oraz 9 tys. ton "heavy northern spring" po cenach odpowiednio: \$ 72,50, 70.- i 73,20 za tonę fob.

Szwajcaria nabyła 4.500 ton pszenicy nr 2 "hard winter" po \$ 72,40 za tonę fob, załadunek w sierpniu z Zatoki Meksykańskiej.

Tunis zakupił w końcu lipca 15.000 ton jęczmienia w Maroku płacąc po \$ 75,40 fob, względnie \$ 87.- cif za tonę. Tunis miał zakupić również w pierwszym tygodniu

4

sierpnia 15.000 ton jęczmienia kanadyjskiego gatunku nr 1 lub nr 2. Jeden z tych zamierzonych ładunków jęczmienia zakupił Tunis płacąc po \$ 73.50 za tonę c.i.f. /gatunek nr 1 na paszę/.

Poniżej podane są notowania kanadyjskiej giełdy zbożowej w Winnipeg na pszenicę "northern manitoba nr 1" w \$ za buszel:

<u>D a t a</u>	<u>N o t o w a n i a</u>
26.7	236 3/4
28.7	236 1/2
30.7	236 3/8
31.7	236 1/4
1.8	236 1/8
8.8	235 3/8

Do pierwszych dni sierpnia ceny utrzymywały się więc na poziomie osiągniętym w pierwszej połowie lipca. Narazie nie ma podstaw do przewidywania poważniejszych zmian tendencji.

Umowa Burmy z Indiami o dostawach ryżu

Burma ma dostarczyć Indiom w ciągu 5-ciu lat po-
cząwszy od 1951 roku po 240 tys. ton ryżu rocznie, z czego
połowa będzie zakupywana w transakcjach między rządami
obu krajów, a druga połowa - w transakcjach prywatnych.

Zwiększony obszar uprawy buraka cukrowego

w Europie

Jak podaje ostatni raport firmy F.O. Licht pomi-
mo na ogół trudnych warunków siewnych w okresie wiosennym
obszar wzięty pod uprawę buraka cukrowego w Europie jest
większy niż w roku poprzednim. Dane szacunkowe wykazały
wzrost wobec pierwotnych przewidywań. I tak w Europie Za-
chodniej obsiano obszar 1.388.861 ha wobec pierwotnych
1.385.600 ha, a w Europie Wschodniej bez Z.S.R.R. odpo-
wiednio 2.218.000 i 2.193.000.

Poniżej zamieszczona tabelka podaje szczegółowe
rozbicie według krajów:

E R R A T A

W numerze 18/21 na stronie 5 /I/596/ na skutek przeoczenia korektorskiego nie naniesiono jednej z poprawek, wprowadzonej do tabeli "Powierzchnia obszaru uprawy buraka cukrowego w krajach europejskich", która poprzednio, pochodząca z dziennika "Public Ledger", posiadała wadliwy układ. Niżej zamieszczoną tabelkę prosimy nakleić w miejsce wydrukowanej na stronie 5-ej wyżej wymienionego numeru.

Powierzchnia obszaru uprawy buraka cukrowego w niektórych krajach europejskich

<u>Kapitalistyczne kraje</u>	<u>obecnie</u>	<u>ha</u>	<u>w sezonie poprzednim</u>
<u>Europy</u>			
Niemcy Zachodnie	216.277		183.991
Austria	36.500		27.980
Jugosławia	75.000		60.000
Francja	320.000		295.000
Belgia	67.954		54.651
Holandia	67.250		66.903
Dania	69.080		69.242
Szwecja	55.350		56.553
Włochy	180.000		172.000
Hiszpania	120.000		90.000
Szwajcaria	5.500		5.807
W. Brytania	165.500		164.863
Irlandia	24.000		23.823
Finlandia	10.000		8.500
Turcja	51.450		50.953
 <u>Kraje Demokracji Ludowych</u>			
Niemiecka Rep. Demokrat.	210.000		210.000
Czechosłowacja	220.000		215.000
Węgry	115.000		115.000
Rumunia	90.000		73.500
Bułgaria	33.000		30.000
Europa ogółem ^{x/}	3.606.861		3.403.766

x/ łącznie z krajami niewymienionymi.

Zwierzęta i artykuły pochodzenia zwierzęcego

Dostawy mięsa do W. Brytanii w I półroczu 1951 r.

W I-ym półroczu 1951 r. zaopatrzenie Anglii w mięso było znacznie gorsze niż w roku poprzednim. Spadek dostaw z głównych źródeł zakupu wszystkich gatunków mięsa świeżego łącznie przedstawia poniższa tabela.

/ w tonach /	<u>1949</u>	<u>1950</u>	<u>1951</u>
Australia	56 304	72 189	29 546
Nowa Zelandia	159 367	168 338	95 219
Argentyna	103 460	189 524	28 888
Razem	319 132	430 051	147 654

Duży spadek dostaw z Argentyny spowodowany jest nie tylko zawieszeniem eksportu do czasu zawarcia umowy z Anglią na początku b.r. lecz i znacznym obniżeniem produkcji mięsa w Argentynie. Import z Australii zmniejszył się na skutek powiększania przez hodowców pogłowia owiec wobec wysokich cen wełny. Te same przyczyny zmniejszyły eksport Nowej Zelandii.

Największy spadek importu zanotować można w dziedzinie mięsa świeżego. Ogólny import mięsa świeżego był w omawianym okresie o 325 120 ton mniejszy niż w pierwszym półroczu 1950 r. Wynosił on zaledwie 152 400 ton. Dostawy wołowiny zmniejszyły się z 209 906 ton do 43 485 ton. Import jej z Argentyny spadł o 12 000 ton, Urugwaju o 29 000 ton a Nowej Zelandii o 18 000 ton. Jedynie dostawy z Australii wykazały niewielki wzrost. Import mielonej wołowiny spadł o 17 000 ton, lecz wzrost dostaw innych gatunków mięsa puszkowego zmniejszył ten spadek do 8 000 ton.

Import baraniny był mniejszy o 59 000 ton niż w poprzednim roku; wynosząc - 12 500 ton. Dostawy Nowej Zelandii spadły o 21 000 ton, Australii o 21 000 ton a Argentyny i Urugwaju po 7 500 ton.

Import mięsa jagnięcego wynosił 91 000 ton, w porównaniu z 174 000 ton w 1950 r. Najbardziej obniżyły się dostawy z Nowej Zelandii o 32 000 ton, Australii 24 000 ton, Argentyny 21 000 ton, Urugwaju 3 500 ton i Chile 1 600 ton.

Import wieprzowiny /bez bekonu/ wynosił 7 000 ton czyli o 16 000 ton mniej niż w roku poprzednim. Spadek ten spowodowany jest głównie przez zmniejszenie dostaw z Argentyny, która eksportowała do Anglii w zeszłym roku 13 000 ton, a w bieżącym całkowicie wstrzymała swój eksport. Eksport Nowej Zelandii i Danii zmniejszył się również o 1 300 ton.

Ze względu na złą sytuację mięsną i bardzo znaczne obniżenie dostaw przeznaczonych na przydziały mięsa, poważnie zwiększyły się zakupy takiego mięsa, które może być sprzedawane po za racjami.

Stosunkowo najśłabszy spadek importu zanotować należy w pierwszym półroczu br. w odniesieniu do bekonu, którego dostawy wyniosły 137 453 ton wobec 144 419 ton o rok wcześniej. Przyczyniły się do powyższego poważny wzrost importu z Danii, Polski i Holandii, który bez mała skompensował zanik dostaw bekonu kanadyjskiego.

Import takich gatunków mięsa jak nogi wieprzowe, głowizny itp, zwiększył się do 12 000 ton w pierwszym półroczu 1951 w porównaniu do 7 000 ton w tym samym okresie 1950 r. Dostawy mięsa konserwowanego również uległy silnemu powiększeniu. Wynosiły one 31 000 ton czyli o 30 500 ton więcej niż w roku poprzednim. W porównaniu z pierwszym półroczem 1950 r. dostawy królików zwiększyły się z 10 000 ton do 15 000 ton, dostawy mięsa wielorybiego z 4 000 ton do 5 000 ton. Import drobiu zmniejszył się z 13 000 ton do 10 000 ton.

Jak widać z powyższego omówienia spadek dostaw mięsa jest katastrofalnie duży. Import gorszych gatunków mięsa oraz konserw nie jest w stanie zastąpić braków, spowodowanych brakiem wołowiny, baraniny i mięsa wieprzowego.

Irlandia eksporterem mięsa do strefy dolarowej

W jesieni 1950 r. Irlandia rozpoczęła eksport mięsa do strefy dolarowej. W roku 1950 eksportowała ogółem 128 120 ton wołowiny z czego 1 500 ton eksportowano do Stanów Zjednoczonych. Przypuszczalnie w roku bieżącym eksport do Stanów Zjednoczonych i Kanady osiągnie wysokość około 3 000 ton mięsa świeżego i 1 000 ton przetworów mięsnych. Ocenia się, że Irlandia osiągnie na tych dostawach około 2 000 000 \$. Na rynku amerykańskim mięso z Irlandii sprzedawane jest poniżej ceny mięsa krajowego.

Stany Zjednoczone zakupują znaczne ilości mięsa na rynku światowym

Ameryka kupuje na rynku światowym coraz większe ilości mięsa konserwowanego. Między innymi rosną ciągle dostawy z państw południowo-amerykańskich Argentyny i Meksyku. Ostatnio Ameryka zakupiła m.in. w Argentynie 99 ton konserwowanej wołowiny bez kości, z dostawą na 30 czerwca. Cena tego transportu wynosiła 50 ¢ za lb f.o.b. porty na wschodnim wybrzeżu USA.

W lutym 1951 amerykańskie zakupy marynowanej i wędzonej wołowiny i cielęciny wynosiły 334 tony, w dwóch następnych miesiącach 2 667 ton. W roku ubiegłym import

tych gatunków mięsa w marcu i kwietniu wynosił 77 ton.

Zakupy dla armii amerykańskiej stacjonującej w Niemczech Zachodnich dokonywane są również w krajach europejskich. Ostatnio ogłoszono, że 4 500 ton świeżej i mrożonej wołowiny zostanie zakupione w Europie.

Podwyższenie cen na przetwory mięsne w W. Brytanii

Ze względu na podniesienie cen mięsa świeżego, brytyjskie Ministerstwo Wyżywienia począwszy od 22 lipca podniosło ceny na przetwory mięsne pochodzenia krajowego oraz na importowane mięso w puszkach. Podwyżka cen mięsa importowanego dotyczy następujących gatunków: mielonej wołowiny, baraniny i wieprzowiny, ozorów w puszkach, wołowiny prasowanej, mięsa siekanego w konserwach, różnych potraw mięsno-jarzynowych w puszkach, puddingów mięsnych oraz puszkowanego mięsa meksykańskiego. Dla innych gatunków mięsa ceny nie zostały podwyższone.

Zakaz przywozu tłuszczów do USA

Izba Reprezentantów Kongresu Amerykańskiego uchwaliła poprawkę do ustawy o produkcji na obronę kraju, w myśl której w przeciągu dwóch lat przywóz tłuszczów takich jak masło i oleje, oraz produktów mleczarskich, byłby wstrzymany. Zakaz ten ma na celu zniesienie konkurencji dla produkcji amerykańskiej.

Import masła i sera do Stanów Zjednoczonych w I kwartale 1951 r. przedstawiał się następująco:

/ w tonach /	1950	1951
	<u>masło</u>	
Kanada	2	0,3
Inne	0,2	-
Razem	2,2	0,3
	<u>sery</u>	
Włochy	1438	735
Argentyna	804	294
Nowa Zelandia	1718	1734
Szwajcaria	835	335
Dania	252	413
Kanada	345	248
Francja	235	115
Holandia	231	188
Norwegia	45	28
Finlandia	49	12
Inne	59	10
Razem	6011	4112

Dostawy sera w I kwartale 1950 roku były szczególnie wysokie. W poprzednich latach wynosiły one w tym okresie około 2 000 ton. Zwiększyły się głównie dzięki temu, że Nowa Zelandia zaczęła dostarczać duże ilości sera, wynoszące przeciętnie 1 700 ton, kwartalnie. W ostatnich dwóch latach Nowa Zelandia była największym dostawcą sera do Stanów Zjednoczonych. USA importuje również dużo różnych gatunków serów z Włoch, z Danii, Szwajcarii i z Argentyny. Import Danii stale się zwiększał w ostatnich latach.

Rząd duński wniósł w Waszyngtonie protest przeciw ograniczeniom wprowadzonym przez USA.

Sytuacja na światowym rynku artykułów mleczarskich

w I połowie 1951 r.

Eksport masła przez głównych eksporterów tego artykułu był w pierwszej połowie 1951 roku nieznacznie większy niż w tym samym okresie poprzedniego roku. Wywóz Nowej Zelandii powiększył się jednak o 29% w porównaniu do stanu z pierwszego półrocza 1950, kiedy ostra susza spowodowała obniżenie produkcji masła. Natomiast eksport Australii zmniejszył się częściowo dzięki mniejszej produkcji, a częściowo przez zwiększenie konsumpcji krajowej. Nieznaczny spadek wykazały dostawy z Danii, podniosły się natomiast dostawy z Holandii i Szwecji. Argentyna eksportowała w pierwszych miesiącach 1951 r. znacznie więcej masła niż w I-ej połowie 1950 r., jednak eksport ten został obecnie zawieszony ze względu na długotrwałą suszę. Poniższa tabela przedstawia eksport masła z głównych krajów eksportujących:

Eksport masła niektórych krajów kapitalistycznych

	styczeń - czerwiec			
	1938	1949	1950	1951
Nowa Zelandia	1 044	1 251	1 033	1 332
Australia	898 x/	778	648	367
Dania	1 544	1 269	1 510	1 436
Holandia	504	358	420	385 xx/
Szwecja	289	-	124	144 xx/
Argentyna	89	1	34	134

x/ 1939

xx/ styczeń-maj

Mimo, że informacje co do eksportu sera są bardzo niekompletne, widać wyraźnie, że światowy eksport tego artykułu w I-ej połowie roku 1951 był znacznie większy niż

w roku poprzednim, głównie dzięki zwiększonym dostawom ze Stanów Zjednoczonych do Anglii. Nieznacznie obniżył się eksport z Kanady i Australii. Wśród krajów europejskich jedynie Dania, Holandia i Szwecja w niedużym stopniu obniżyły swoje obroty. We wszystkich innych krajach eksport sera powiększył się. Szczegóły eksportu sera w okresie omawianym przedstawia poniższa tabela:

	styczeń - czerwiec			
	1938	1949	1950	1951
Nowa Zelandia	846	940	982	1 070
Australia	138 xx/	189	202	177
Kanada	125	112	101	14 x/
Holandia	587	558	548	485
Dania	90	281	360	357
Włochy	228	114	186	94 x/
Szwajcaria	197	95	140	154
Francja	120	151	157	119 x/
Szwecja	12 xxx/	5	102	11 =/
Finlandia	133 xxx/	15	88	89 =/
U.S.A.	13 xxx/	644	18	279 x/

x/ styczeń-maj xx/ 1939 xxx/ cały rok =/ styczeń-kwiecień.

Sytuacja produktów mleczarskich w Europie w I półroczu br. kształtowała się podobnie jak w roku poprzednim. W Wielkiej Brytanii produkcja mleka w czerwcu była wyższa niż w poprzednich miesiącach, a tylko o 3% niższa, niż produkcja mleka w czerwcu 1950. W Danii produkcja mleka utrzymała się na tym samym poziomie co w poprzednim roku, a produkcja serów zwiększyła się kosztem zmniejszenia produkcji masła. Warunki na pastwiskach były tak samo korzystne jak w poprzednim roku. Przeważająca część eksportu masła duńskiego skierowana została do Anglii. Pomimo zwiększenia cła importowego na masło Niemcy Zachodnie sprowadziły więcej masła z Danii niż w roku poprzednim.

Przewiduje się, że Francja będzie zakupywała w najbliższej przyszłości większe ilości masła na zapasy. W Holandii produkcja mleka osiągnęła w czerwcu poziom z poprzedniego roku. Produkcja sera i mleka konserwowanego zwiększyła się kosztem produkcji masła.

Produkcja masła w Australii w sezonie 1950/51 była o 28% mniejsza niż o rok wcześniej, eksport masła zmniejszył się jednak o 38%, a sera o 23%. Na zmniejszenie eksportu wpłynęło nie tylko obniżenie produkcji, lecz i wzrost konsumpcji krajowej. Obecnie eksport produktów mleczarskich z Australii ustał prawie całkowicie. Perspektywy eksportu w następnym sezonie dla całej Australii z wyjątkiem Queensland są pomyślne.

Ilość produktów mleczarskich znajdujących się na składach w Nowej Zelandii osiągnęła sezonowe minimum,

które w bieżącym roku ze względu na bardzo ostrą zimę było niższe niż w roku poprzednim. Bardzo pomyślne warunki dla produkcji panowały w Kanadzie. Produkcja artykułów mleczarskich z wyjątkiem serów w lipcu osiągnęła wyższy poziom niż w roku poprzednim. W I półroczu 1951 produkcja masła spadła o 7%, a serów o 20%. Natomiast produkcja mleka w proszku podniosła się o 23%.

W Stanach Zjednoczonych produkcja sera i masła osiągnęła poziom zbliżony do roku poprzedniego. Zakaz importu masła, który miał zakończyć się 1 sierpnia b.r. został w dalszym ciągu utrzymany. Taki sam zakaz nałożono na import serów.

Szwajcaria gromadzi duże zapasy tłuszczów

Ze względu na zaostrzenie sytuacji politycznej Szwajcaria rozpoczęła w roku 1950 gromadzenie zapasów tłuszczów. Wyraziło się to zarówno w zwiększeniu importu nasion oleistych i tłuszczów roślinnych i zwierzęcych jak i w zwiększeniu krajowej produkcji. Import nasion oleistych w roku 1950 zwiększył się o 40%, osiągając cyfrę 115 226 ton. Zakupy tłuszczów jadalnych zwiększyły się dwukrotnie, do wysokości 30 638 ton. W tym import smalcu i oleomargaryny wynosił 5 598 ton. W roku 1951 import jadalnych tłuszczów zwierzęcych nadal rośnie. W I półroczu tego roku wynosił on 3 684 ton w porównaniu do 3 136 ton w tym samym okresie roku 1950. Import tłuszczów technicznych w roku ubiegłym był trzykrotnie większy niż w 1949. Wynosił on 19 776 ton. W tym techniczne tłuszcze zwierzęce wynosiły 10 686 ton. W I półroczu 1951 import tych tłuszczów wynosił 5 362 tony w porównaniu do 3 100 ton w I półroczu 1950.

Szwajcarska produkcja tłuszczów zwierzęcych wynosiła w roku 1950 34 487 ton, czyli o 17% więcej niż w roku 1949. Produkcja łożu spadła z 3 220 ton produkowanych w roku 1949 do 3 173 ton w roku 1950. Natomiast produkcja słoniny zwiększyła się o 15% do poziomu 5 806 ton.

Sytuacja na światowym rynku skór surowych w lipcu 1951 r.

Ceny surowych skór bydlęcych w Anglii wykazywały w lipcu lekką tendencję zniżkową. Spadek cen na ostatnich aukcjach wahał się od 1s do 1s 4d za lb. Eksportowy rynek skórzany w Ameryce Południowej kształtował się pod wpływem sprzedaży 400 000 lekkich skór argentyńskich. W transakcjach tych uczestniczyły na zasadach handlu wymiennego Szwecja, Holandia i Polska. Ceny nie zostały ujawnione, lecz wiadomo, że były one niższe o 30 - 40% niż urzędowe ceny I.A.P.I. Ciężkie skóry wołowe sprzedawane przez frigoríficos Buenos Aires do Anglii, notowane były po nominalnej cenie 36 do 37d za lb c.a.f. Ceny lekkich skór wołowych utrzymały się mniej więcej na tym samym poziomie.

Sytuacja na rynku urugwajskim i brazylijskim kształtowała się pod wpływem transakcji argentyńskich. Notowania były w większości nominalne. Skóry wołowe mokre solone frigorificos Sao Paulo sprzedawano do Anglii po cenie 22 - 7/8d za lb c.a.f. przy nominalnych cenach 30d za lb. dla ciężkich skór wołowych Rio Grande Rosario frigorificos c.a.f. Na skóry Zachodnio Afrykańskie było małe zapotrzebowanie i ceny lekko zniżkowały.

Ograniczenie połowów wielorybów

Na trzeciej sesji Międzynarodowej Komisji Połowów Wielorybów, stwierdzono, że ilość wielorybów na wodach antarktycznych zmniejszyła się tak, że trzeba będzie ograniczyć połowy. Ilość 16 000 sztuk jest zbyt wysoka przy stanie obecnym. Niemcy Zachodnie i Japonia nie wyraziły chęci przystąpienia do umowy międzynarodowej. Japonia oświadczyła, że nie zamierza powiększać swojej floty wielorybniczej w tym roku. Obecnie posiada ona dwa statki do połowów na wodach Antarktydy.

Przetwory spożywcze, art. kolonialne, owoce i warzywa

Wiadomości z nowojorskiej giełdy cukrowej

W drugiej dekadzie lipca na nowojorskiej giełdzie cukrowej zaznaczyła się tendencja słabnąca.

Ceny cukru Kontrakt nr 4 z dostawą na wrzesień spadły o 36 punktów i były notowane po 6.66 ¢ za lb, podczas gdy dostawy z terminem na styczeń spadły o 29 punktów osiągając cenę 5.85 ¢ za lb. Jednocześnie zanotowano obniżenie cen cukru krajowego o około 20 punktów. W dalszym ciągu niepewna sytuacja polityczna wywiera bardzo duży wpływ na rynek. Trzecia dekada lipca przyniosła dalszą zniżkę cen. Ceny cukru Kontrakt nr 4 z dostawą na wrzesień wynosiły 1 sierpnia 6.10 ¢ za lb., a z dostawą na styczeń 5.79 ¢ za lb nom. W dniu 9.VIII. notowano Kontrakt nr 4 na wrzesień 5.91 ¢.

W porównaniu z najwyższą ceną osiągniętą 20 czerwca - 8.08 ¢ za lb, za cukier Kontrakt nr 4 ostatnie notowania cen wykazują spadek o 25%.

Eksport cukru kubańskiego do Kanady

W związku z podpisaniem umowy handlowej między Kubą a Kanadą na dostawę 68 tys. ton cukru w latach kalendarzowych 1951, 1952 i 1953 kanadyjski minister handlu oświadczył, że układ ten nie naruszył w żadnym stopniu umowy z Brytyjskimi Indiami Zachodnimi.

Wprowadzenie rygorystycznych przepisów importowych przeciwko towarom kanadyjskim na obszarze chronionym przez brytyjskie taryfy celne zmusiło Kanadę do importu z tych krajów, w których miałyby zagwarantowany zbyt dla swoich artykułów przemysłowych. W ostatnim roku ograniczenia importowe w Brytyjskich Indiach Zachodnich w stosunku do produktów kanadyjskich zostały tylko częściowo złagodzone. Natomiast powojenny wzrost produkcji w Kanadzie jest tak duży, że musi ona szukać nowych rynków zbytu. Zawarcie nowej umowy z Kubą nie powinno - zdaniem ekspertów kanadyjskich - przeszkadzać w wymianie handlowej pomiędzy Kanadą a Brytyjskimi Indiami Zachodnimi. Brytyjskie Indie Zachodnie i inne kraje Imperium Brytyjskiego obawiają się, że eksport Kuby na tradycyjne rynki Imperium utrudni im lokowanie nadwyżek cukru, które nie

są objęte umowami Commonwealth'u. Brytyjskie Indie Zachodnie wysłały misję do Kanady celem zwiększenia obrotów handlowych pomiędzy obydwojema krajami i uregulowania kwestii dewizowych. W ostatnim roku obroty te były ograniczone w znacznym stopniu przez brak przydziału dolarów. Zawarcie układu między Anglią i Kubą - o czym donosiły już WHZ - budzi również niepokój wśród producentów cukru Imperium Brytyjskiego.

Import cukru do Niemiec Zachodnich

Niemcy Zachodnie zakupiły 35.000 ton cukru rafinowanego w Wielkiej Brytanii i Holandii. Należy się spodziewać, że oba te kraje nie będą w chwili obecnej uzupełniać swych zapasów cukrem kubańskim, przesuwając import na I-szą połowę 1952 r. Równocześnie prasa zachodnia donosi, że Kuba zamierza ponownie wyeksportować na światowy rynek 100.000 ton cukru ze swoich rezerw specjalnych.

Zapotrzebowanie na krochmal ziemniaczany w Niemczech Zach.

W Niemczech przed rokiem 1945 około 88% produkcji krochmalu przypadało na krochmal ziemniaczany, produkowany głównie we wschodniej części kraju. Z tego powodu Niemcy Zachodnie zmuszone są importować znacznie więcej krochmalu ziemniaczanego, niż całe Niemcy przed wojną. W 1938 r. import krochmalu ziemniaczanego dla całych Niemiec wyniósł 15.348 ton o wartości 2.50 mln. RM. Głównymi dostawcami były: Czechosłowacja 8.231 ton oraz Holandia 6.230 ton. W rzeczywistości jednak zapotrzebowanie na krochmal ziemniaczany w przeważającej części pokrywane było z produkcji własnej. Jak dotychczas Niemcy Zachodnie nie tylko nie posiadają fabryk dla produkcji krochmalu lecz nie uprawiają kartofli o szczególnie wysokiej zawartości krochmalu. Zapotrzebowanie Niemiec Zachodnich na krochmal ziemniaczany waha się pomiędzy 70.000 a 80.000 ton. Produkcja własna wynosi 15.000 ton. Poniższa tabelka ilustruje import krochmalu ziemniaczanego do Niemiec Zachodnich w 1950 r.

	t o n	mil.DM
-----	-----	-----
O g ó ł e m	53.995	22.972
w tym z:		
Holandii	47.617	20.383
Szwecji	1.462	611

Do roku 1950 Holandia była najpoważniejszym dostawcą krochmalu na rynek zachodnio-europejski. Na skutek jednak zmniejszenia produkcji krochmalu w Holandii straciła ona swoje znaczenie głównego eksportera i w ostatnich czasach Niemcy Zachodnie zaopatrują się w krochmal w krajach demokracji ludowej głównie w Polsce.

Cena krochmalu ziemniaczanego w 1948 roku wynosiła 66 do 68 DM za 100 kg. Po sprowadzeniu pierwszych tego-rocznych partii krochmalu do Niemiec Zachodnich ceny na holenderski krochmal najwyższego gatunku wahały się od 80 do 85 DM za 100 kg.

Wiadomości z międzynarodowego rynku nasion oleistych

Możliwość pokojowego zakończenia działań wojennych na Korei sprawiła, że miesiąc lipiec przyniósł dalszy spadek cen na międzynarodowym rynku olejów i nasion oleistych.

W ciągu omawianego miesiąca nabywcy wstrzymali się od zakupów, a nawet miała miejsce odsprzedaż pewnych partii towarów, co spowodowało w rezultacie dalszy ostry spadek cen.

Cena na surowy olej kokosowy bez opakowania waha się w granicach £ 135 do 130 za tonę c/f Straits wobec £ 151 - 150 w miesiącu poprzednim. Spadły również ceny na olej rycynowy pierwszego gatunku. W lipcu notowano w Bombaju po 230 £ wobec 280 £ za tonę w końcu czerwca. Surowy olej lniany w Indiach spadł z 177 £ na 170 £ w końcu lipca za tonę, a surowy olej z orzecha ziemnego z £ 217 na 185 £ za tonę c/f.

Na skutek braku dostaw nasion oleistych z ważniejszych krajów eksportujących, w miesiącu lipcu nie zanotowano żadnej poprawy na tym odcinku światowym. Według oficjalnych danych światowa produkcja siemienia lnianego w 1950 roku wynosiła 3.380.000 ton, to znaczy była niższa od roku 1947. Produkcja siemienia lnianego w USA oszacowana jest w roku 1951 na 1.495 ton wobec 1.547 w roku poprzednim. Podobnie przedstawia się sytuacja w Indiach, gdzie tegoroczne szacunki wynoszą 385.000 ton wobec 411.000 ton w roku poprzednim. Siemie lniane w Indiach notowano £ 79 za tonę w Kalkucie i £ 80 w Bombaju. Ceny ziarna rycynusowego w Kalkucie notowano na poziomie £ 94 za tonę, ziarna sojowego w Mandżurii - £ 47 i nasion rzepaku w Abisynii - £ 70 za tonę c/f.

Nie zanotowano prawie żadnych wysyłek oleju tungowego z Hong Kongu na skutek niepewnej sytuacji politycznej. Nowa cena minimalna wyznaczona na 325 s za cwt w bębnach c/f jest za wysoka dla nabywców angielskich i tylko niewielkie transakcje mogły dojść do skutku w okresie sprawozdawczym.

Olej tungowy z dostawą natychmiastową był osiągalny po cenie 310 s za cwt w bębnach c/f, a na krótkoterminowe dostawy po 325 s. Na światowym rynku kopry zanotowano

pogłębiającą się w dalszym ciągu spadkową tendencję cen. W pierwszej połowie lipca cena kopry wynosiła £ 92 10s a w końcu miesiąca £ 86 za tonę cif. Dalszy spadek spowodowany był wiadomościami o pertraktacjach w Kaysongu. Ten wyjątkowo niski poziom cen kopry był najkorzystniejszym momentem do wykonania transakcji terminowych i spekulacyjnych zakupów co wywołało stosunkowo ostrą wyżkę cen, która w końcu miesiąca spowodowała podniesienie się cen do poziomu £ 91 za tonę. Zakupy Stanów Zjednoczonych wzmacniały rynek filipiński i ceny kopry były raczej stałe chociaż ceny w transakcjach terminowych obniżyły się do \$ 195 za tonę cif bez opakowania. Z powodu braku poważniejszych zamówień na rynku orzecha ziemnego notowano ceny nominalne. Ceny orzechów ziemnych wynosiły £ 97 10s, sjamskie łuszczone po £ 96 za tonę, sudańskie niełuszczone po £ 78 i chińskie £ 100 za tonę. Wszystkie ceny notowano caf.

Nadwyżki olejów roślinnych w Argentynie

Według bieżących szacunków wynika, że w przeciwieństwie do roku poprzedniego pozostałość oleju lnianego na koniec roku wyniesie zaledwie 70.000 ton. W kołach handlowych Argentyny oczekuje się, że tegoroczny zbiór nasion oleistych przyniesie poważne ilości nasion słonecznikowych, a obecnie szacowana produkcja oleju ze wszystkich nasion oleistych osiągnie w 1951 r. około 325.000 ton. Przypuszcza się również, że konsumpcja wewnętrzna wyniesie 190.000 ton.

Jak dotychczas zapotrzebowanie zagranicy jest duże i IAPI uzyskuje - jak podaje Foreign Commerce Weekly - bardzo korzystne ceny. Eksport oleju słonecznikowego w 1950 r. wyniósł około 100.000 ton.

Eksport siemienia lnianego w I półroczu 1951 roku z Argentyny /w tonach/

I - VI. 1951

O g ó ł e m:

145.164

w tym:

Anglia	14.993
Włochy	6.600
Niemcy	2.281
Holandia	25.016
Belgia	15.900
Francja	56.283
Szwajcaria	5.500
Szwecja	3.000
Finlandia	930
Norwegia	6.755
Portugalia	6.000
Hiszpania	1.906

Eksport siemienia lnianego w analogicznym okresie roku ubiegłego wyniósł zaledwie 24.000 ton, a struktura geograficzna eksportu była podobna jak w roku bieżącym.

Zbiory orzechów ziemnych

we Francuskiej Afryce Zachodniej spadają

Według szacunków na rok 1950-51 zbiory orzechów ziemnych we Francuskiej Afryce Zachodniej spadną o 100.000 ton. Będą one wynosiły w tym roku 555.569 ton. Niski poziom zbiorów przypisywany jest klęsce deszczów i powodzi panującej na terytorium Senegalu i zniszczeniu zasadzonych już orzechów przez szkodniki. W roku 1950 Francuska Afryka Zachodnia eksportowała 200.332 ton orzechów niełuskanych, 57.600 ton nierafinowanego oleju z orzechów ziemnych i 13.845 ton tego oleju rafinowanego.

Kawa brazylijska

National Coffee Institute zwrócił się do Kongresu Brazylijskiego z prośbą, aby całą kawę eksportowaną z Brazylii opodatkować opłatą 10 cruzeiros od worka 60 kg.

Jak donoszą z New Yorku rząd brazylijski rozpoczął gatunkową kwalifikację kawy w celu surowego przestrzegania programu minimalnych cen eksportowych.

Wyczekująca tendencja na rynku owoców suszonych

Sytuację na rynku owoców suszonych cechuje atmosfera wyczekiwania, którą można tłumaczyć z jednej strony spadkiem konsumpcji, a z drugiej strony spodziewanymi dobrymi zbiorami, które przyniosą prawdopodobnie spadek cen na rodzynki i orzechy laskowe.

Zbiór tureckich orzechów laskowych w 1950 r. okazał się jeszcze mniejszy, niż pierwotnie przypuszczano, wyniósł on nie więcej niż 9.500 ton bez łupin. Jest więc najgorszym zbiorem w ciągu kilku ostatnich lat. Z tego zbioru pozostało w Turcji około 300 - 400 ton. Niemcy i Anglia importowały każde po 2.000 ton orzechów bez łupin, resztę w ilości 4.400 ton rozprzewadzano po innych krajach. Również we Włoszech rozprzedano prawie całe zbiory z wyjątkiem kilkuset ton. W Hiszpanii eksportowano 3.000 ton ze zbiorów szacowanych na 8.000 ton.

Zbiór orzechów laskowych w 1951 r. w Turcji - głównym kraju produkującym - zapowiada się zupełnie po-
myślnie, tak że należy się spodziewać spadku cen.

Eksport sułtanek z Turcji ze zbiorów 1950 roku osiągnął w końcu maja b.r. 60.000 ton. Pozostałe zapasy w ilości 3.500 ton zostały później prawie zupełnie rozsprzedane .

Najważniejszymi odbiorcami byli: Anglia i Irlandia 24.000 ton, Niemcy - 18.000 ton, Benelux - 10.000 ton, kraje skandynawskie - 2.000 t., a kraje Bliskiego Wschodu - 5.000 ton. Tegoroczny zbiór sułtanek w Turcji zapowiada się bardzo korzystnie. Zeszłoroczny zbiór sułtanek w Grecji został również całkowicie rozsprzedany.

Wytwory pochodzenia mineralnego

Meldunki z rynku węglowego

W okresie sprawozdawczym na europejskim rynku węglowym zanotować należy przede wszystkim następujące wydarzenia. W Genewie w pierwszej połowie sierpnia przedstawiciele krajów eksporterskich i importerskich wchodzących w skład Komitetu Węglowego ONZ wyliczyli prowizorycznie przypuszczalny deficyt paliwa stałego w IV kwartale 1951 r. na 9 mln ton węgla i 2.5 mln ton koksu. W Wielkiej Brytanii mimo nacisku prasy rząd nie podjął jeszcze decyzji w sprawie importu węgla z USA, natomiast wprowadził ograniczenia w zakupie koksu, powołał komitet mający na celu zwiększenie oszczędności w zużyciu węgla w kraju, zaś związek zawodowy górników większością 100.000 głosów podjął decyzję zezwalającą górnikom na dodatkową pracę zamiast od 1 września - już od 1 sierpnia. W Niemczech Zachodnich władze niemieckie za zgodą okupantów zarządziły wyżkę cen węgla eksportowego o \$ 3.50 na tonie. Natomiast nie zgodzono się na żądanie niemieckie obniżki puli eksportowej w III kwartale o 1 mln ton. Frachty węglowe z USA do Zachodniej Europy /z dostawą prompt/ wzrosły w ciągu pierwszych dwóch tygodni sierpnia o \$ 2 /po uprzedniej niżce w drugiej połowie czerwca i lipca/.

Poniżej podajemy bardziej szczegółowe informacje z poszczególnych rynków.

W. Brytania

Prasa fachowa gwałtownie domaga się od rządu powzięcia wreszcie długo odkładanej decyzji - tak bardzo niepopularnej - importu węgla z USA. "Financial Times" w artykule wstępnym w dniu 8 sierpnia ponownie sformułował to żądanie w następujących słowach: "Groza położenia /węglowego/ jest oczywista... Import węgla, aczkolwiek dla nas wszystkich nieprzyjemny... nie może być dłużej odwlekany. Już obecnie redukcja brytyjskiego eksportu wywołuje kryzys węglowy w Europie. Deficyt węgla w Europie w ciągu III kwartału ocenia się na 11 mln ton. Oczywiście w tej sytuacji powstaje wyścig po amerykański węgiel, i jeśli Ministerstwo /Paliwa/ nie zjawi się na rynku odpowiednio wcześniej - zeszłoroczne trudności ze znalezieniem tonażu niewątpliwie się powtórzą. Jest rzeczą irytującą dla brytyjskiego Ministerstwa Paliwa podejmowanie decyzji w sprawie importu węgla, ale skoro jest obecnie oczywiste, że tylko drogą importu możemy uniknąć rujnującego kryzysu węglowego - każdy dzień zwłoki jest dniem straconym".

Tygodnik "The Shipping World" jeszcze gwałtowniej przestrzega Ministra Paliwa przed powtarzaniem zeszło-

rocznych błędów, pisząc: "Minister Paliwa nie może zdecydować się w sprawie importu węgla w ciągu nadchodzącej zimy, choć jest oczywiste, że nastąpi ostry brak węgla. Wynikiem tego będzie prawdopodobnie powtórzenie się trudności zeszłorocznych, kiedy nagle zwrócono się do armatorów o przetransportowanie węgla ze Stanów Zjednoczonych."

Stan zatrudnienia w kopalniach nadal ulega redukcji, zapasy zimowe odbudowuje się w malejącym tempie.

Realizując zapowiedź z przed miesiąca, Minister Paliwa powołał do życia komisję z lordem Ridley'em na czele, mającą za zadanie, wobec stale rosnącej konsumpcji paliwa w kraju, zbadać, czy i jakie kroki należy przedsięwziąć w celu najbardziej celowego zużycia paliwa w W. Brytanii. Minister zaznacza w piśmie powołującym komisję, że w ciągu ostatniego 5-lecia konsumpcja energii elektrycznej wzrosła w W. Brytanii o 50%, zużycie gazu o 25%, a olejów ropnych o 90%.

Poniżej podajemy opublikowaną niedawno statystykę eksportu węgla i koksu W. Brytanii w czerwcu i I półroczu 1951 r., w porównaniu z tymże okresem czasu w 1950 r. Wynika z niej m.in., że: eksport węgla obniżył się w I półroczu 1951 r. do 3.144 tys. ton /z 8.018 tys. ton/, a koksu do 749 tys. ton /z 1.187 tys. ton/; stosunkowo największej redukcji uległ eksport węgla do Włoch, Argentyny, Holandii i Egiptu /mniej więcej o 3/4 /, następnie do Szwecji, Francji, Danii, Hiszpanii, Norwegii, Portugalii, Szwajcarii, Kanady /mniej więcej o 1/2/, stosunkowo niewielkiej redukcji uległ eksport do Belgii, całkowicie lub niemal całkowicie wstrzymano eksport do Brazylii, Maroka i Algieru.

	: czerwiec		: I półrocz	
	: 1950	: 1951	: 1950	: 1951
Wyspy Kanału	11.543	8.436	124.478	105.483
Gibraltar	13.375	-	111.014	17.945
Malta i Gozo	3.796	4.130	17.969	15.489
Bryt. Afryka Zach.	1	-	24.212	4.010
Kanada	63.192	26.250	192.546	87.572
Inne kraje bryt.	305	347	65.872	10.973
Irlandia	131.119	116.005	753.183	526.402
Finlandia	3.287	16.919	13.257	44.179
Szwecja	119.444	89.061	751.020	292.314
Norwegia	40.525	19.716	226.495	103.795
Islandia	429	-	2.872	-
Dania	186.668	132.240	1055.949	563.119
Niemcy	32.608	3.942	297.382	25.003
Holandia	99.144	38.087	523.832	144.111
Belgia	18.429	45.027	128.295	107.146
Francja	134.865	37.072	770.605	318.078
Szwajcaria	24.364	11.882	93.389	40.923
Portugalia	25.527	18.439	246.733	103.462
Hiszpania	49.307	34.512	407.859	193.511
Włochy	155.349	59.057	1093.372	237.470

	czerwiec		I półrocze	
	1950	1951	1950	1951
Alger	14.165	-	65.590	-
Port. Afryka Zach.	-	-	17.120	-
Wyspy Kanaryjskie	9.914	4	36.855	8.798
Hiszp. porty w Afryce Płn.	34.192	-	149.267	-
Libia	-	-	12.722	4.769
Egipt	30.548	8.556	94.350	22.892
Maroko	-	-	7.857	-
Brazylia	383	-	63.806	-
Urugwaj	-	5.196	39.442	9.585
Argentyna	45.656	-	516.096	119.615
Inne kraje	28.295	5.101	114.919	34.239
Fr. Afryka Zach. i Równ.	-	2.010	-	4.035
	1.276.430	682.589	9.018.408	3.144.918
<u>Bunker</u>				
statki własne	269.815	239.589	1.658.591	1.998.195
statki obce	75.177	88.076	441.445	477.692
<u>Koks i brykiety</u>				
Kraje brytyjskie	9.263	3.959	59.504	38.853
Irlandia	12.286	12.955	64.321	66.867
Finlandia	3.935	-	38.834	39.544
Szwecja	9.196	8.855	88.690	58.059
Norwegia	13.520	13.943	217.757	125.937
Dania	23.787	19.290	532.914	199.261
Egipt	497	-	6.801	-
Inne kraje	19.223	36.689	178.475	146.538
Hiszpania	-	-	-	753
Fr. Afryka Zach. i Równ.	-	17.675	-	62.452
Brazylia	-	-	-	11.079
	91.707	113.366	1.187.296	749.343

Niemcy Zachodnie

Władze okupacyjne zgodziły się w pierwszych dniach sierpnia na podwyżkę ceny niemieckiego węgla eksportowego o \$ 3.50 na tonie, a zatem z około \$ 11 do około \$ 14.50 fob porty niemieckie. Podwyżka ceny obowiązuje od 1 maja odnośnie tych kontraktów, w których zastrzeżono zmianę ceny. Podwyżka ceny eksportowej pozwoli kopalniom pokryć koszty podwyższonych z dniem 1 maja płac górników.

Agencja "Reutersa" informuje, że w Niemczech Zachodnich istnieje obecnie bardzo znaczna "czarna giełda" węglowa. Około 600 000 ton węgla miesięcznie sprzedawane jest na tej "giełdzie". Ilość ta pochodzi z rozmaitych źródeł, a mianowicie: z małych kopalń, wydobywających miesięcznie około 60 000 ton, a sprzedających swój węgiel poza pań-

stwową organizacją sprzedaży węgla, z deputatów górniczych, z własnych zasobów kopalń, z niewykorzystanych przydziałów dla okupantów, wreszcie z kopalń, które podają fikcyjnie niższe wydobycie, a ukrytą nadwyżkę sprzedają po wyższej cenie. "Reuter" informuje, że ten "podwójny" rynek umożliwi urzędowi, dysponującym przydziałami, protegowanie tego czy innego przemysłu kosztem innych", oraz, że "wedle zdania wielu niemieckich i okupacyjnych czynników ten podwójny rynek" jest sprzeczny z planem Shumana podpisanym przez Niemcy".

Natomiast odnośnie kontyngentu eksportowego władze okupacyjne odmówiły żądaniom władz niemieckich zmniejszenia tego kontyngentu na III kwartał z 6,2 do 5,2 mln ton. "V-Kancelarz" Bluecher na znak protestu odmówił wzięcia udziału w posiedzeniu Międzynarodowego Urzędu Ruhry, na którym miano rozważyć problem kontyngentu eksportowego na IV kwartał, motywując swe stanowisko tem, że władze okupacyjne nie biorąc pod uwagę zdania władz niemieckich tylko narzucają im swą wolę.

Prasa ocenia deficyt węgla w Niemczech w III kwartale na 3 mln ton. Brak węgla wstrzymuje produkcję przemysłową i utrudnia eksport wyrobów przemysłowych.

Włochy

Biuletyn Włoskiego Komitetu Węglowego podaje interesującą statystykę importu węgla w I półroczu 1951 r. w porównaniu z I półroczem 1950 r., która przedstawia się następująco:

K r a j pochodzenia	I półrocze 1951 r.		I półrocze 1950 r.	
	tys. ton	%	tys. ton	%
Belgia	270,1	5,4	506,6	12,6
CSR	8,9	0,2	64,3	1,6
Francja	352,3	7,0	280,4	7,0
Niemcy Zachodnie	1.521,8	30,2	1.420,3	35,3
W. Brytania	278,0	5,5	1.058,2	26,3
Jugosławia	30,0	0,6	46,0	1,1
Polska	485,3	9,7	509,0	12,7
Maroko	49,6	1,0	5,3	0,1
Płd. Afryka	212,2	4,2	80,8	2,0
USA	1.778,2	35,3	38,9	1,0
ZSRR	33,1	0,6	10,3	0,3
Indie	17,4	0,2	-	-
Razem	5.037,0	100,0	4.020,1	100,0
z czego:				
Państwowa Organizacja Importowa	336,1	6,7	623,3	15,5
Koleje Państwowe	738,4	14,7	592,0	14,7
Prywatni	3.961,5	78,6	2.804,8	69,8

Z powyższej statystyki wynika m.in., że: nastąpił ogromny spadek importu węgla z W. Brytanii do Włoch, mianowicie z przeszło 1 miliona ton, do nieco ponad 1/4 mln ton, oraz znaczny spadek importu węgla z Belgii. Uległ redukcji również import węgla z CSR i Jugosławii; natomiast wzrósł nieznacznie import z Francji i Niemiec Zachodnich; import z USA, nieistniejący prawie w I półroczu 1950 r. wzrósł do poważnej ilości 1.778 tys. ton; wreszcie import innych "egzotycznych" dostawców /ZSRR, Maroko, Południowa Afryka, Indie/ wzrósł z niespełna 100 do przeszło 300 tys. ton. Ogólnie import węgla w I półroczu 1951 r. wzrósł o 1 milion ton - czyli o 1/4 - w porównaniu z I półroczem 1950 r.

Francja

Fachowe czasopismo "L'Usine Nouvelle" informuje, że mimo, iż wydobycie węgla w I półroczu b.r. znacznie wzrosło i sięga rekordowego poziomu - popyt na węgiel wzrasta jeszcze szybciej, co stwarza trudności w zaopatrzeniu się w węgiel. Przyjmując za 100 poziom zużycia węgla w 1938 r. wskaźnik konsumpcji węgla i koksu poszczególnych grup konsumentów kształtował się w ostatnich trzech latach i w I kwartale 1951 r. następująco:

	<u>przeciętna miesięczna</u>			<u>miesięczna maksymalna</u>
	1948 r.	1949 r.	1950 r.	I kwartał 1951 r.
hutnictwo żelaza	135	123	140	166
hutnictwo aluminium	177	147	164	205
przeróbka metali	120	141	131	150
odlewnie	108	124	125	135
przemysł samochodowy	100	119	144	175
przemysł lotniczy	37	19	33	66
metale nieżelazne	138	112	116	158
Ogółem konsumentów łącznie z budownictwem	113	123	123	137

Wskaźnik podaży węgla i koksu /wydobycie plus import mniej eksport/ kształtował się następująco:

	<u>przeciętna miesięczna</u>			<u>miesięczna maksymalna</u>
	1948 r.	1949 r.	1950 r.	I kwartał 1951 r.
	93	105	93	105

Wskaźnik konsumpcji węgla i koksu w I kwartale 1951 r. w porównaniu ze stanem w 1950 r. wzrósł zatem o 11,1%, zaś wskaźnik ilości paliwa stałego znajdującego się w dyspozycji wzrósł o 11,3%. Powyższe zestawienie wskaźników dowodzi, że stojące do dyspozycji ilości paliwa stałego przewyższają nieco ich spożycie, jednakowoż niektóre przemysły, zwłaszcza metalowe, zwiększywszy swą konsumpcję, sto- sunkowo więcej aniżeli inne dziedziny produkcji, napotyka- ją na poważne trudności przy zaopatrywaniu się w potrzebne ilo- ści paliwa. W celu skonkretyzowania powyższych liczb wzglę- dnych, wspomniane czasopismo podaje następujące liczby bez-

względne, ilustrujące dostawy węgla dla przemysłu /z wyłączeniem przedsiębiorstw konsumujących poniżej 20 ton węgla miesięcznie oraz całego hutnictwa/ w kwietniu oraz w czterech pierwszych miesiącach ostatnich trzech lat:

	K w i e t n i e c			Pierwsze 4-y miesiące		
	1949r.	1950r.	1951r.	1949r.	1950 r.	1951r.
	/ w t y s i ą c a c h			t o n /		
Ogólne dostawy /bez koksu z gazowni/ w tym:		918	1.415		4.326	5.459
z kopalń upań- stwowionych	1.113	824	1.317	4.350	3.831	5.174
Wzrost		60%			37%	

Liczby te wskazują, że dostawy paliwa stałego dla przemysłu w 1951 r. przewyższają znacznie dostawy z 1950 r. i są większe od dostaw z 1949 r. Niemniej cytowane pismo podkreśla, że - jak to niedawno stwierdził Kongres Importerów Węgla - potrzeby importowe Francji wyniosą w 1951 r. około 14 mln ton węgla. Jeśli import węgla w pozostałych miesiącach roku będzie się kształtował na poziomie importu z pierwszych czterech miesięcy - to deficyt roczny wyniesie około 4 mln ton. "Jeśli nie będzie można temu zaradzić, wtenczas zabraknie Francji węgla w ciągu następnej zimy" - pisze Lú sine Nouvelle. Celem zapobieżenia temu przewodniczący Centralnego Syndykatu Robert Fossorier radził zastosować specjalną politykę zaopatrzenia Francji w węgiel, a mianowicie m.in. "należy wystosować natychmiast odezwę do międzynarodowych instytucji, trudniących się rozdzielaniem paliwa, oraz do Stanów Zjednoczonych, o dostarczenie Francji przed upływem tegorocznej jesieni poważnych ilości węgla amerykańskiego. Nie należy przytem jednak lekceważyć dodatkowych dostaw węgla tonkińskiego i południowo-afrykańskiego".

Saara

"Agence Economique et Financière" informuje, że wydobycie węgla w I półroczu 1951 r. wyniosło 8,2 mln ton /wobec 7,5 mln ton w tymże okresie czasu 1950 r./. Z tych 8.2 mln ton Saara zużyła 3,1 mln ton, Francja otrzymała 2,9 mln ton, zaś 1,5 mln ton wyeksportowała do Niemiec, uzyskując wzajemian w drodze wymiany sortymentowej węgla z Ruhry. Wysyłki do pozostałych krajów /Luksemburg, Szwajcaria, Włochy, Austria/ wynosiły około 700 tys ton. Należy zaznaczyć, że w I półroczu 1950 r. Francja sprowadziła z Saary tylko 1,7 mln ton - a więc o przeszło 1 milion ton mniej niż w tymże okresie czasu w 1951 r.

Południowa Afryka

"Daily Freight Register" publikuje oświadczenie miarodajnych przedstawicieli południowo-afrykańskiego górnictwa węglowego, które całą winę za wstrzymanie eksportu

węgla przypisuje kolejom południowo-afrykańskim. Oto wyjątki z tego oświadczenia:

"Przemysł węglowy nie waha się stwierdzić, że jedyną przyczyną przeżywanego kryzysu w zaopatrzeniu węglowym Unii jest niezdolność kolei do dostarczenia niezbędnych środków przewozowych. Rozmiary tej niezdolności najlepiej ilustruje fakt, że ilość projektowanych wysyłek węgla została uzgodnioną między kopalniami i kolejami na 17.500 ton dziennie od poniedziałku do piątku i na 11.450 w soboty, zaś ilości wagonów faktycznie podstawionych pod przewozy węgla w czerwcu odpowiadały przeciętnie tonażowi 14.460 ton dziennie od poniedziałku do piątku, i 11.081 ton w soboty, co oczywiście uniemożliwiło wykonanie zaplanowanych na czerwiec wysyłek".

Marokko

Wyżej informowaliśmy już, że import węgla do Włoch z Marokka wzrósł z 5.2 tys ton w I półroczu 1950 r. do niespełna 50 tys. ton w I półroczu 1951 r. Wzrost ten był umożliwiony faktem, że wydobycie węgla w Marokko wynoszące w 1945 r. tylko 178 tys. ton w następnych latach stale wzrastało, osiągając 368 tys. ton w 1950 r. Projekty rozbudowy kopalń przewidują zwiększenie wydobycia węgla do 400 tys. ton w r. 1951, 500 tys. ton w 1952 r. i 600 tys. ton w r. 1953. Złoża węglowe /antracytu/ są położone w okręgu Dżerada. Prowadzi się ożywione prace poszukiwawcze za nowymi złożami węgla.

Australia

Australijski Zarząd Węglowy przewiduje, że nie będzie można zlikwidować deficytu węglowego przed upływem 1954 r. Pogląd ten został wyrażony w oficjalnym sprawozdaniu Zarządu za rok 1949/50 złożonym Parlamentowi. Zarząd wyjaśnia w swym raporcie, że prace przedsięwzięte w latach 1948-1950 mogły przyczynić się tylko do rozpoczęcia likwidacji dysproporcji istniejącej między wydobyciem a spożyciem węgla. Narazie Australia będzie musiała nadal importować węgiel. Zarząd ocenia, że w r. 1949/50 wskutek strajków górników zmniejszenie wydobycia wyniosło 2 500 000 ton w porównaniu z 2 000 000 ton utraconymi w r. 1948/1949.

Światowe ceny bunkru

Rozpiętość istniejąca między cenami węgla w poszczególnych częściach świata znajduje wymowną ilustrację w cennikach bunkru obowiązujących w lipcu br. w niektórych portach. I tak cena tony węgla bunkrowego wynosiła: w Durban /Południowa Afryka/ \$ 7.20, w Charleston /USA/ \$ 11, Bremie \$ 14,05, w Antwerpii \$ 17, węgiel niemiecki i \$ 23 węgiel belgijski, w Bergen \$ 26, w Aleksandrii \$ 30

Amerykański eksport węgla

Eksport antracytu i węgla kamiennego ze Stanów Zjednoczonych wyniósł w czerwcu 2 346 599 ton bryt., co dało łącznie w okresie pierwszych 6 miesięcy b.r. 12.271.944 ton.

Jakkolwiek eksport czerwcowy wykazuje spadek w porównaniu z poprzednim miesiącem, który był rekordowym w tym roku /w maju eksport ten wyniósł 2 574 992 long ton/. nie odzwierciedla to bynajmniej zamorskiego zapotrzebowania na węgiel, które jest większe niż kiedykolwiek. Przyczyna tego spadku eksportu leży głównie w opóźnieniu przewozu statkami.

Zgodnie z danymi, zebranymi przez "Office of International Trade Commodities" eksport antracytu i węgla kamiennego do najważniejszych krajów kształtował się w czerwcu 1951 r. i w ciągu pierwszych 6-ciu miesięcy 1951 roku jak następuje:

	1 9 5 1 czerwiec	1 9 5 1 stycz./czerw.
	w t o n a c h	
Włochy	435 241	2 048 858
Francja	386 664	1 677 414
Holandia	318 053	1 487 658
Niemcy	305 104	1 234 659
Wielka Brytania	36 695	1 137 492
Belgia	114 442	643 298
Norwegia	122 052	614 421
Argentyna	128 035	470 105
Szwecja	59 616	345 144
Szwajcaria	9 723	280 689
Irlandia	36 282	191 951
Dania	7 244	125 443
Urugwaj	9 822	59 789
Egipt	2 299	58 709
Finlandia	19 127	57 715
Austria	7 590	7 590

Dostawy ropy naftowej ze Środkowego Wschodu

Wstrzymanie dostaw ropy naftowej z Persji wywołało gorączkowe poszukiwanie nowych źródeł w innych krajach Środkowego Wschodu, produkujących lub rafinujących ropę. W ostatnim czasie w krajach tych nastąpił duży rozwój produkcji.

Istotne zwiększenie produkcji miało miejsce w Kuwait, gdzie wydobycie ropy, rozpoczęte w 1946 r. wyniosło w kolejnych latach 1948.1949 i 1950 odpowiednio 6.4 mln ton, 12.4 mln ton oraz 17.3 mln ton. W maju br. osiągnięto produkcję ropy w wysokości 2.092.000 ton, która powtórnie wzrosła w czerwcu i w lipcu. W związku z tym należy ocze-

kiwać dalszego poważnego wzrostu produkcji. W skali rocznej zdolność przetwórcza rafinerii w Kuwait wynosi 25 000 baryłek dziennie i przeznaczona jest na pokrycie zapotrzebowania wewnętrznego jak również na bunkier.

Produkcja Saud Arabii, która wykazywała stopniowy wzrost z 1,9 mln ton w miesiącu styczniu na 2.6 mln ton w grudniu 1950 r. osiągnęła rekordowy poziom w r.ub. 26,9 mln ton wobec 23,5 mln ton w 1949 r. W czerwcu b.r. produkcja osiągnęła nowy rekordowy poziom 3 069 000 ton, co w stosunku rocznym wyniesie prawie 37 mln ton. Do obecnego rozwoju przyczyniło się uruchomienie rurociągu łączącego Ain-Dar z Abqaiq oraz dwa nowe odkrycia w Safaniya. W tym samym okręgu znajdują się również trzy pola naftowe - Haradh, Fadhili i Abu Hadriya - dotychczas nieeksploatowane. Dostawy ropy do rafinerii Aramaco w Ras Tanura wzrosły ostatnio do nowego wysokiego poziomu osiągając rekordową przeciętną dzienną wydajność 177 087 baryłek w czerwcu, co w stosunku rocznym wynosi 8,8 mln ton. Z zeszłorocznej produkcji tej rafinerii na gazolinę przypadło 23,5%, na naftę oczyszczoną 8.3%, na paliwa diesla 28.3%, na paliwa pędne 39,7% i na asfalt 0.2%.

Rafineria Bapco na wyspie Bahrein posiada zdolność przetwórczą około 156 000 baryłek dziennie. Przerabia ona, dodatkowo poza własną produkcją wynoszącą 1,5 mln ton rocznie, ropę z Arabii Saudyjskiej.

Produkcja ropy w Qatar, rozpoczęta w grudniu 1949 r. wynosi obecnie 2.5 mln ton rocznie i prawdopodobnie nie ulegnie zwiększeniu do momentu odkrycia nowych złóż.

W Izraelu, prace badawcze, które przeprowadzane są przez towarzystwa amerykańskie, doprowadziły do odkrycia "oznak geofizycznych" wskazujących na znaczne pokłady ropy naftowej. Pokłady te znajdują się w południowej części pustyni Nageb. Obecność ropy sygnalizowana jest przez wydzielanie się gazu ziemnego, oraz występowanie asfaltu.

Problem uruchomienia rafinerii w Haifie do ich pełnej wydajności staje się obecnie coraz bardziej aktualny. Rafineria posiada zdolność przetwórczą około 4 mln ton rocznie. Od trzech lat były one nieczynne. Dopiero w ubiegłym roku zostały uruchomione w 2/5 pełnej wydajności.

Dla Anglii, która posiada większość udziałów, rafinerie te nabrały obecnie specjalnego znaczenia ze względu na wstrzymanie dostaw z Persji. Istnieją trzy możliwości zwiększenia ich produkcji nie biorąc pod uwagę dostaw ropy perskiej. Bez poważnych trudności rafinerie te mogą sprowadzać ropę naftową cysternami z innych okręgów naftowych Środkowego Wschodu. Otwarcie Kanału Sueskiego dla dostaw ropy naftowej do Haify może spowodować pełne wykorzystanie rafinerii.

W razie pomyślnego zakończenia sporu Iraku z Izraelem i doprowadzania nafty niedokończonym jeszcze rurociągiem do Haify, tamtejsze rafinerie musiałyby zwiększyć dwukrotnie swoją maksymalną zdolność przetwórczą.

Polityka Iraku w stosunku do Izraela odbija się bardzo niekorzystnie na produkcji ropy z pól Kirkur, która obniżyła się w ostatnich latach. Obecnie Irak produkuje prawie 8 milionów ton ropy rocznie. Po rozpoczęciu eksploatacji pól naftowych w Zubair produkcja roczna ma wzrosnąć o około 2 milionów ton. Przewiduje się również, że do roku 1953 produkcja ropy w Iraku może osiągnąć 13 mln ton. W tym celu ma być uruchomiony nowy rurociąg z Kirkur do portu Banias w Syrii.

Nowa umowa naftowa między Irakiem a Iraq Petroleum Co.

Przedstawiciel, kontrolowanej przez Anglików firmy Iraq Petroleum Co. zakomunikował w końcu lipca b.r. w Londynie, że doszło do nowego układu między wyżej wspomnianą firmą a rządem Iraku w sprawie nafty. Jak wynika z tej umowy zyski mają być dzielone równomiernie między rząd i towarzystwo eksploatujące złoża ropy naftowej. Układ jest już uzgodniony, wymaga tylko ostatecznej ratyfikacji ze strony Iraku. Będzie on wiążący dla wszystkich towarzystw naftowych czynnych na terenie tego państwa.

Anglo-Irańskie Towarzystwo Naftowe, Standard Oil Co, Royal Dutch Shell oraz Compagnie Française de Petrole posiadają po 23,75% akcji firmy Iraq Petroleum Co..

Produkcja rudy tungstenu w Norwegii

Możliwość eksploatacji kopalni tungstenu w Orsdalen, w prowincji Rogaland położonej na zachodzie Norwegii, jest obecnie rozpatrywana przez państwowe towarzystwo górnicze A/S Norsk Bergverk. Przypuszcza się, że kopalnie w Orsdalen zawierają około 50 000 ton rudy o zawartości 0,3% tungstenu. W najbliższej przyszłości będą przeprowadzone dalsze poszukiwania celem odkrycia nowych złóż.

Światowa produkcja rudy tungstenu wynosi obecnie 40 000 ton rocznie. W tym Portugalia produkuje 2 000 ton.

Indie ustalają kwotę eksportową dla manganu

W parlamencie indyjskim ogłoszono, że kwota eksportowa dla wysokoprocentowej rudy manganu będzie wynosić w bieżącym roku milion ton. Odnosnie niskoprocentowej rudy nie wprowadzono ani ograniczeń eksportu, ani kontroli jego przeznaczenia. Ruda manganu jest eksportowana głównie do Stanów Zjednoczonych.

Przemysł cementowy w Anglii

Zapasy cementu w Anglii w końcu lipca wykazują normalny sezonowy spadek. W bieżącym roku przemysł cementowy zwiększy swoją zdolność przetwórczą o 640 000 ton. Na początku bieżącego roku rozpoczęła produkcję największa fabryka cementu /w Shoreham/ o zdolności produkcyjnej 350 000 ton rocznie. Przypuszcza się, że jeszcze w tym roku jej rzeczywista zdolność przetwórcza wzrośnie do 400 000 ton. W związku z czym łączna produkcja cementu w Anglii przekroczyłaby 10 mln ton /w 1950 r. - 9 750 000 t/.

Według obliczeń Ministerstwa Pracy tegoroczna konsumpcja krajowa przekroczy 9 mln ton. Eksport cementu z Anglii wobec wysokiego zapotrzebowania wewnątrz kraju zmniejszył się w ciągu dwóch ostatnich lat do 1 800 000 ton. W związku z przewidywanym wysokim spożyciem w kraju z jednej strony, a niemożnością obniżenia eksportu poniżej 1 800 000 ton z drugiej, przemysł cementowy jest zmuszony importować znaczną ilość cementu z krajów europejskich. Import ten w pierwszej połowie bieżącego roku wyniósł więcej niż 185 000 ton. Przeciętna cena za tonę cementu importowanego wynosi przeszło £6 13s w porównaniu z ceną krajową £4 4s i ze średnią ceną eksportową £5 2s za tonę.

Różnica pomiędzy ceną cementu importowanego a jego ceną sprzedażną na rynku krajowym jest wyrównywana dopłatą w wysokości 4s na tonie sprzedawanego cementu krajowego. Zniesienie importu cementu do Anglii przyniosłoby zatem dosyć znaczną obniżkę cen.

The Economist przytacza opinie niektórych kół przemysłowych, że rzeczywista konsumpcja cementu w Anglii będzie niższa od szacowanej w związku z czym ilość eksportowana może osiągnąć około 2 mln ton.

Spodziewana dalsza budowa fabryk cementu o zdolności produkcyjnej 500 - 600 tys ton może w roku następnym zupełnie wyeliminować konieczność importu co przyniosłoby znaczną obniżkę cen. Obniżka ceny mogłaby nastąpić już teraz w wypadku zmiany dotychczasowego opakowania w workach na luzem.

Obniżka ta wyniosłaby około 18s na tonie /równowartość worków/. Propozycje czynione w tym kierunku przez producentów nie wzbudziły jednak większego zainteresowania.

Chemikalia

Zaopatrzenie Niemiec Zachodnich w siarkę

Zaopatrzenie przemysłu zachodnio-niemieckiego w siarkę poprawiło się w ostatnich tygodniach na skutek większych dostaw z USA i reglamentacji przydziałów dla przemysłu. Przemysł ten otrzymał przydział 15.000 ton siarki przyznany mu przez Międzynarodową Konferencję Surowcową w Waszyngtonie. Brak jednak siarki na zachodnio-niemieckim rynku nie został przez to bynajmniej zaspokojony, gdyż na skutek niedostatecznych przydziałów niektóre zakłady zostały nadal nieuruchomione. Importerzy zachodnio-niemieccy zakupili ostatnio 8.000 ton siarki po cenie 24 - 26,50 \$ za tonę fob porty zatoki meksykańskiej.

Dostawy siarki z USA poprawiły jednak sytuację o tyle, że przemysł nie jest obecnie zmuszony poszukiwać tego towaru na rynkach Chile i Peru gdzie przed kilkoma miesiącami musiał płacić za towar równej jakości ceny 8 - 10-krotnie wyższe. Mimo, iż ceny siarki w Ameryce Południowej znacznie zostały obniżone, to jednak rynek ten nie wchodzi obecnie w rachubę jako dostawca dla Niemiec Zachodnich. Z Włochami zawarto kilka mniejszych transakcji po cenie \$ 160 - 175 za tonę fob Katania dla gatunków oczyszczonych. Dostawy te w większości są już wykonane. W tym okresie włoscy dostawcy podnieśli jeszcze raz swoje i tak wysokie ceny, które dla niemieckiego importera są już zupełnie nieopłacalne. Wobec tego import z Włoch ustał zupełnie.

Ceny frachtów na siarkę z USA do portów morza Północnego, które na wiosnę bieżącego roku wzrosły z 8 na 18 dolarów na tonie, spadły w omawianym okresie do poziomu 16 - 17 dolarów. Niektórym firmom niemieckim udało się ostatnio zgromadzić niewielkie zapasy siarki wskutek zwiększonego importu z USA. Ostatnio czynione są próby zwiększenia produkcji siarki przede wszystkim przez odsiarkowywanie ropy.

Wzrost produkcji siarki w Meksyku

Ostatnio w Meksyku uruchomiono kilka mniejszych kopalni siarki wobec ogromnego zapotrzebowania tego surowca na rynku światowym. Produkcja ich jest niewielka z wyjątkiem kopalni w Guaxocama, której wydajność obliczana jest na około 1.000 ton miesięcznie.

Kontrola produkcji siarki w Kanadzie

Od dnia 2 lipca gospodarka siarką w Kanadzie została poddana kontroli. Czysta siarka jest przydzielana tylko na najpilniejsze potrzeby zarówno produkcji cywilnej jak i zbrojeniowej.

Kwas siarkowy w Ameryce

Zakłady w Idaho /największy amerykański producent srebra i cynku/ uruchamiają nową fabrykę mającą na celu wykorzystanie procesu wytopu srebra i cynku dla równoczesnego otrzymania siarki, która z kolei będzie przerobiona na kwas siarkowy i nawozy sztuczne. Tegoroczna produkcja kwasu siarkowego w USA. jako produktu ubocznego przy produkcji miedzi, ołowiu i cynku waha się w granicach od 600.000 do 900.000 ton rocznie.

Nowe złoża siarki w Erytrei i w Kaszmirze

W Erytrei w czterech blisko od siebie położonych miejscowościach odkryto złoża siarki. Mają one wynosić ogółem ponad 100.000 ton. Również w Kaszmirze w Himalajach odkryto nowe złoża siarki i boraksu.

Norweskie cła eksportowe na siarkę

Od 1 sierpnia opłaty eksportowe, które dotychczas obejmowały papier i miazgę zostały rozszerzone na siarkę, piryty i miedź. Nowe opłaty eksportowe wynoszą: dla siarki £ 7 10s na tonie, dla pirytów 5s na tonie, a dla miedzi £ 15 na tonie. Wpływy z opłat eksportowych są przeznaczone przez Urząd cen na zmniejszenie cen artykułów importowanych do Norwegii. W ostatnim roku Norwegia eksportowała 76.162 ton siarki, 389.000 ton pirytów i 11.000 ton miedzi surowej i odpadków miedzi.

Ceny saletry chilijskiej

Fabryczna cena 97-98%-owej saletry chilijskiej krystalicznej i ziarnistej dostarczanej w partiach 6-tonowych loco najbliższa stacja wzrosła z £ 23 na £ 29 15s za tonę. Jak podaje zrzeszenie chilijskich producentów saletry ceny te obowiązują do 30 listopada b.r.

Australia wstrzymuje eksport gliceryny

Przemysł mydlarski w Australii produkuje około 4.000 ton oczyszczonej gliceryny rocznie. W latach poprzednich znaczna część tej produkcji była przeznaczona na

eksport, jednak na początku 1951 r. eksport został wstrzymany. Przyczyną zakazu eksportu jest wzrost konsumpcji krajowej, a przede wszystkim wzrost zapotrzebowania do produkcji środków wybuchowych.

Eksport węgla pochodzenia zwierzęcego z Egiptu

Produkcja węgla pochodzenia zwierzęcego /węgiel kostny/ w Egipcie wyniosła w 1950 r. około 1.000 ton. Prawie połowa tej ilości została eksportowana głównie do USA, Kanady, Unii Południowo-Afrykańskiej i Włoch. Stany Zjednoczone zakupiły około 100 ton. Przypuszczalnie w roku 1951 sprowadzą kilkakrotnie większe ilości. Węgiel pochodzenia zwierzęcego znajduje w Egipcie zastosowanie w procesie bielenia cukru, jak również w niewielkich ilościach przy produkcji farb.

Sytuacja na rynku siarki w Szwecji

Międzynarodowy Komitet dla Spraw Siarki w Waszyngtonie przydzielił Szwecji kwotę importową w wysokości 11.600 ton na III kwartał bieżącego roku, pomimo że kwartalne zapotrzebowanie Szwecji wynosi najmniej 15.000 ton. W związku z tym istnieje obawa, że szwedzki przemysł celulozowy, który zużywa przeciętnie 90% siarki, zmniejszy swoją produkcję o przynajmniej 150.000 ton celulozy.

Roczne zapotrzebowanie na siarkę w Szwecji wynosi 75.000 ton. Państwowe zakłady naftowe w Kvarntorp /środkowa Szwecja/ dostarczają 14.000 ton siarki, a pozostałe 61.000 musi być pokryte z importu.

Krajowa produkcja siarki wykazała ostatnio znaczny wzrost. Oczekuje się, że na początku roku 1952 zdolność produkcyjna Szwecji wyniesie 28.000 ton. Będzie ona pokrywała zapotrzebowanie kraju tylko w 40%-tach.

Na odcinku pirytów Szwecja jest znacznie mniej zależna od dostaw z zagranicy. Produkcja krajowa wynosi obecnie 400.000 ton /80% zapotrzebowania/ i spodziewany jest dalszy wzrost.

Sytuacja na rynku szelaku

W miesiącu lipcu na światowym rynku szelaku panowała tendencja spokojna. Dokonywano głównie zakupów na transakcje terminowe. Pewną nieregularność wykazywał rynek w Kalkucie w związku z niepewnością wyników rozmów w sprawie zawieszenia broni na Korei. Cena dostaw z terminem na sierpień wynosiła od 345s do 352s 6d za cwt. w porównaniu z 370s w czerwcu. W Kalkucie notowania na dostawy natychmiastowe wahały się od Rs 165 do Rs 155.

Import szelaku do Anglii w I półroczu 1951 r. wyniósł 5.794 tony wobec 3.828 ton w tym samym okresie roku ubiegłego, w tym import z Indii wyniósł odpowiednio 5.154 ton i 3.552 ton.

Kauczuk, drewno, papier

Produkcja i konsumpcja kauczuku w świecie kapitalistycznym

"Natural Rubber News" podaje poniższe cyfry określające produkcję i konsumpcję kauczuku naturalnego i syntetycznego w świecie kapitalistycznym /w tysiącach ton/

	Kauczuk naturalny	Kauczuk syntetyczny	Ogółem:
<u>Produkcja</u>			
1950	1.880	544	2.424
1951 x/	1.930	874	2.804
1952 x/	1.830	864	2.694
<u>Konsumpcja</u>			
1950	1.697	589	2.286
1951 x/	1.514	879	2.393
1952 x/	1.682	813	2.495

x/ cyfry szacunkowe

Sytuacja na rynku kauczuku na Malajach

Według doniesień korespondenta gazety "Financial Times" z Singapuru produkcja kauczuku na Malajach w pierwszym półroczu 1951 r. wyniosła 312 027 ton. Z tego na plantacjach wyprodukowano 166 045 ton, a u drobnych producentów 145 982 ton. W pierwszym półroczu ubiegłego roku Malaje wyprodukowały 390 353 ton kauczuku, a w drugim półroczu - 313 313 ton.

Malajski import kauczuku wyniósł w pierwszym półroczu 1951 r. 311 595 ton w porównaniu z 174 052 ton w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Eksport netto kauczuku z Malajów w ciągu pierwszego półroczia bieżącego roku osiągnął poziom 320 042 ton w porównaniu z 291 923 ton w tym samym okresie roku ubiegłego.

Malajskie zapasy kauczuku /łącznie z lateksem/ wyniosły przy końcu czerwca br. 121 879 ton /w maju br. - 118 117 ton/ podczas gdy przy końcu czerwca roku ubiegłego zapasy te stanowiły 154 257 ton.

Rozmowy o wznowieniu produkcji kauczuku syntetycznego we Włoszech

Włoskie Ministerstwo Przemysłu prowadzi obecnie rozmowy z firmami naftowymi w sprawie wznowienia produkcji kauczuku syntetycznego we Włoszech. W okresie ostatniej wojny wyprodukowano we Włoszech 13 000 ton kauczuku syntetycznego. Była to jednak produkcja o charakterze eksperymentalnym i koszt jej był nieproporcjonalnie wysoki. We włoskich kołach technicznych i handlowych panuje przekonanie, że chociaż z technicznego punktu widzenia omawiana produkcja może dać zadawalające rezultaty, to jednak koszt budowy specjalnej fabryki i zaopatrzenia jej w odpowiednie urządzenia produkcyjne jest zbyt wysoki by opłacało się podejmować w tym kierunku jakiegokolwiek kroki.

Sytuacja na rynku miękkiego drewna budulcowego w Anglii

Zdaniem angielskich kół handlowych perspektywy zagranicznych dostaw i rzeczywiste obecne dostawy miękkiego drewna budulcowego znacznie poprawiły sytuację na angielskim rynku tego artykułu. W ciągu pierwszego półrocza br. angielski import omawianego towaru wyniósł 562 000 standardów, czyli przeszło 2-krotnie przekroczył import w analogicznym okresie roku ubiegłego /231 000 standardów/. Według szacunków kół handlowych w drugim półroczu br. zagraniczne dostawy na rynek angielski wyniosą około 1 500 000 standardów. Tak więc roczny import tego drewna do Anglii osiągnie w przybliżeniu poziom 2 milionów standardów /1950 - 796 000 standardów, a 1949 - 1 072 000 standardów/ co - biorąc pod uwagę znacznie oszczędniejsze zużycie drewna po wojnie - /ze względu na wysokie ceny/ jest powrotem do przedwojennego poziomu dostaw/około 2,25 mln standardów/.

Ostatnio zawarta została między Anglią a ZSRR umowa na dostawę w drugim półroczu 1951 r - 128,6 tys. standardów drewna miękkiego, z tym, że dostawa dodatkowych 64 tys. standardów ma być uzgodniona do 1 września br. Z tej liczby około 22 tys. standardów ma być wysłane z morza Karskiego, reszta zaś z morza Białego. Brytyjski "Timber Control" wyraził zgodę na uregulowanie należności w funtach szterlingach wymienianych na dolary. Cena drewna załadowanego na morzu Białym wyniesie około £ 95 - 96 za standard fob i będzie niższą od ceny drewna z Kanady /około £ 100 za standard fob/.

Wielka Brytania zawarła również umowę z Jugosławią na dostawę do końca maja 1952 r. - 60 tys. standardów. Poza tym przewidywane jest zawarcie dalszych kontraktów na dostawę ze Szwecji i Finlandii. Szacuje się, że jeszcze przed zawarciem umowy z ZSRR kupcy prywatni zawarli kontrakty na dostawę 800 tys standardów, a "Timber Control" na przeszło milion standardów /jak wiadomo "Timber Control" posiada monopol na kupno drewna w ZSRR i krajach Demokracji

Łudowych/.

Wzrost dostaw miękkiego drewna budowlanego na rynek angielski może przyczynić się do zmniejszenia zużycia w budownictwie takich materiałów jak stal i cement. Ze względu bowiem na dotychczasowe ograniczenia w konsumpcji drewna budowlanego stal i cement były w b.r. niejednokrotnie stosowane tam, gdzie użycie drewna byłoby bardziej wskazane i znacznie ekonomiczniejsze jak np. przy budowie podług, do konstrukcji których użyto w b.r. znaczne ilości cementu.

Ścisłe reglamentowanie konsumpcji drewna miękkiego powodowało stosunkowo znaczny popyt na drewno twarde, podnosząc tym samym jego cenę na rynku.

Angielskie koła handlowe zastanawiają się obecnie czy rząd zmieni swą dotychczasową politykę i zmniejszy ograniczenia konsumpcji drewna miękkiego, zwłaszcza w budownictwie mieszkaniowym. Pozwoliłoby to zaoszczędzić znaczne ilości stali i cementu oraz zmniejszyłoby trudności transportu i magazynowania drewna. Istnieją bowiem obawy, że w związku z przewidywanym nadejściem do Anglii w najbliższym czasie dużych ilości drewna miękkiego, mogą wyniknąć poważne trudności z pomieszczeniem ich w portach. Już w ozerwcu br. brak transportu dezorganizował wyładunek drewna.

Na ogół w kołach handlowych przypuszcza się, że rząd angielski zamiast stopniowo osłabiać ograniczenia konsumpcji w obecnym okresie gromadzenia zapasów, będzie wolał wstrzymać się z liberalizacją odnośnych zarządzeń, aż do czasu gdy zapasy drewna miękkiego osiągną projektowany poziom. Uważa się, że takie postępowanie rządu angielskiego będzie powtórzeniem błędów popełnionych przez USA przy zbyt rygorystycznym gromadzeniu strategicznych zapasów metali.

Nowe zapotrzebowanie na statki w związku ze zwiększonymi dostawami drewna miękkiego do Anglii /kontrakt z ZSRR/ wzmocniło cenę frachtów na Bałtyku, wykazujących ostatnio tendencję zniżkową. Ceny frachtów na drewno z portów Zatoki Meksykańskiej utrzymują się na poziomie £ 17 za standard. Frachty portów Pacyfiku spadły z £ 45 na £ 35 za standard.

Import drewna do Anglii

I półrocze

1950 r. 1951 r.
/ w tys. standardów/

Drewno iglaste

tarcica	204,7	540,3
w tym: z Kanady	23,6	165,3
Szwecji	36,0	97,2
Finlandii	32,6	71,2
Francji	17,5	52,9
USA	1,8	50,7

	I półrocze	
	1950 r.	1951 r.
	/ w tys. standardów /	
pokłady kolejowe	28,6	37,6
w tym: z Kanady	2,7	17,4
Francji	14,4	12,2
okrągłaki nieobrobione	17,7	5,9
drewno heblowane	8,5	15,8
komplety skrzynkowe	13,2	15,8
w tym: ze Szwecji	9,9	10,0
słupy telegraficzne	4,7	1,5
	/ w tys. cubic fathoms /	
kopalniaki	125,6	108,7
w tym: z Francji	25,5	35,7
Szwecji	47,0	23,1
Finlandii	14,1	22,7
Portugalii	0,6	10,8
papierówka	19,0	22,3
	/ w tys. standardów /	
<u>Drewno liściaste</u>		
tarcica	115,7	101,1
pokrągłaki	40,9	60,0
<u>Dykta</u>	/ w tys. m ³ /	
Ogółem	97,8	112,7
w tym: z Finlandii	56,0	42,8
Francji	3,5	10,3
Szwecji	5,1	6,9

Eksport tarcicy z Austrii

Władze austriackie zezwoliły na eksport w drugim półroczu 1951 r. 1.400 tys.m³ tarcicy. Tarcica będzie wywożona głównie do Francji, Włoch i Holandii t.zn. do tych państw, z którymi w umowach handlowych były przewidziane dostawy tego artykułu. Austriacki eksport tarcicy w pierwszym półroczu 1951 r. wyniósł 1.260 tys.m³, z tego do Włoch wyeksportowano około 30,8%, do Holandii - 19,6%, do Triestu - 11,6% i do Anglii - 11,3%.

Sytuacja na rynku tarcicy w USA

	I półrocze 1951 r.		
	tarcica iglasta	tarcica liściasta	Ogółem:
	/ w tys. standardów /		
Produkcja	7.803,6	2.285,4	10.089,0
Ilość zamówień	...	...	9.765,3
Ilość zamówień nie wykonanych /na koniec okresu/	1.027,2	155,0	1.182,2
Zapasy /na koniec okresu/	2.315,5	1.275,4	3.590,9

Rząd USA kupuje dyktę na potrzeby wojenne

Podczas obrad "National Production Authority" przedstawiciel rządu USA oświadczył, że w ciągu roku budżetowego 1951/52 /zaczynającego się 1 lipca/ rząd USA zakupi dla potrzeb wojennych 37,2 tys.m³ dykty z drzew liściastych w porównaniu z 28.4 tys.m³ zakupionych w 1950/51 r. Biorąc pod uwagę użytkowanie dykty z drzew liściastych również jako materiału do opakowań, ogólna jej konsumpcja przez przemysł wojenny USA, ma wynieść w roku budżetowym 1951/52 ponad 79,6 tys m³.

Z prac Międzynarodowej Konferencji Surowcowej /IMC/

Międzynarodowa Konferencja Surowcowa po zbadaniu perspektyw produkcji i konsumpcji papieru w świecie kapitalistycznym zadecydowała, że kontyngenty na masę papierową dla produkcji papieru "kraft" i papieru rozpuszczalnego /soluble/ nie zostaną wyznaczone. I.M.C. rozpatruje jednakże sprawę ewentualnego wprowadzenia kontyngentowania papieru gazetowego /w krajach Europy zachodniej/. W odpowiedzi na specjalną ankietę I.M.C. państwa zainteresowane wskazują, że w roku bieżącym nadwyżka konsumpcji masy papierowej dla produkcji papieru "kraft" nad jej produkcją wyniesie 1,3%. Co się tyczy masy papierowej dla produkcji papieru rozpuszczalnego /soluble/ I.M.C. oświadczyła, że choć brak siarki odbijając się na produkcji spowoduje prawdopodobnie pewien deficyt na rynku omawianego artykułu, to jednak sytuacja nie jest na tyle jasną by konferencja mogła już teraz określić wielkość tego deficytu.

Sytuacja na belgijskim rynku celulozy i papieru

W chwili obecnej na rynku belgijskim daje się odczuć ostry brak papieru gazetowego. Zaopatrzenie Belgii w ten artykuł w 2/3 zależne jest od importu. W związku z tą sytuacją rząd belgijski prowadzi politykę ograniczania eksportu papierówki, celulozy, starego papieru, szmat i papieru gazetowego. Pierwsze zarządzenia w tym kierunku były powzięte przez rząd belgijski już w październiku 1950r. Eksporterom zezwolono wówczas na wywóz nie więcej jak 400 ton miesięcznie. Od dnia 15 marca br. eksport tych artykułów był całkowicie zakazany.

Belgijski minister handlu oświadczył niedawno, że rząd jego przedsięwziął szereg kroków zmierzających do zaopatrzenia rynku belgijskiego w celulozę i papier. W tym celu w szeregu umów handlowych z innymi krajami przewidziano dostawy do Belgii znacznych ilości tych artykułów.

Zwyżka cen papieru gazetowego w Anglii

Jak donoszą z Londynu z dniem 30.VII.br. Ministerstwo Surowców podwyższyło maksymalną cenę produkowa-

nego w kraju papieru gazetowego o £ 6 18 sh 9 d za tonę, papieru drukarskiego - o £ 11 12 sh 6 d do £ 25 10 sh, a tektury "kraft" o £ 26 za tonę. Jest to już trzecia w tym roku oficjalna wyżka cen papieru. Koła rządowe motywują ją wzrostem ceny importowanej masy papierowej w związku z podwyżką frachtów.

Import masy papierowej, papieru i tektury do Anglii
/ w tys. ton /

	I półrocze	
	1950 r.	1951 r.
<u>Papier i tektura</u>	330.1	448.0
w tym: ze Szwecji	129.3	137.3
Holandii	80.5	83.6
Finlandii	53.8	70.4
Norwegii	35.7	40.1
<u>Masa papierowa</u> x/	244.9	240.4

x/ importowana głównie z Finlandii, Szwecji i Norwegii.

Brak papieru gazetowego w krajach Ameryki Łacińskiej

W chwili obecnej w krajach Ameryki Łacińskiej daje się odczuć dotkliwy brak papieru gazetowego. Z Guatemali donoszą, że zapotrzebowanie 5-ciu większych dzienników na importowany papier gazetowy przekracza 180 ton miesięcznie. Oficjalna cena papieru gazetowego w Guatemali wynosi około \$ 149 za tonę. Na "czarnym rynku" cena tego papieru osiąga \$ 259 za tonę.

Surowce włókiennicze i wyroby

Meldunki z rynku bawełny

Według szacunków egipskich w sezonie 1951/52 przewidywane są na rynku światowym duże nadwyżki bawełny i spadek cen. Tegoroczne zbiory osiągną prawdopodobnie rekordową wysokość około 35 milionów bel, czyli o 7.5 milionów bel więcej niż w roku poprzednim. W tym zbiory amerykańskie wyniosą 18 milionów bel. Zapotrzebowanie światowe obliczane jest w tym sezonie na 33 miliony bel. Pozostaje więc nadwyżka 2 milionów, która podniesie zapasy światowe do 13 milionów bel. Całkowita podaż bawełny na rynku światowym wyniesie więc 46 milionów bel. Istnieje prawdopodobieństwo, że nadwyżka 2 mln. bel zostanie tylko częściowo wchłonięta przez zapasy i że większe niż w poprzednim roku ilości zostaną rzucone na rynek światowy. Stany Zjednoczone np. zapowiedziały już zwiększenie kwot eksportowych. Przypuszczalnie więc ceny na rynku międzynarodowym ulegną wyraźnej tendencji zniżkowej i kształtować się będą na poziomie niższym niż w roku ubiegłym na początku sezonu.

E-g-i-p-t W końcu czerwca rząd egipski ogłosił ostateczne wyniki zbiorów sezonu 1950/51. Poniższa tabela przedstawia całokształt zbiorów z rozbiorem na gatunki i podaniem wydajności:

W nawiasie równowartość	Powierzchnia w feddanach /w hektarach/	Wysokość zbioru w kantarach /w tonach/	Wydajność kant/feddan /Kg z ha/
Gatunki długowł. powyżej 1-3/8 jak Karnak i Menouffi	741.211 /311.309/	2.866.870 /128.803/	3.87 /413.70 kg/
Gatunki średniodłwł. powyżej 1-1/4 jak Giza 50 itp.	385.373 /161.857/	1.651.167 /74.184/	4.28 /458.30 kg/
Gatunki średniowł. powyżej 1-1/8 jak Ashmouni i Zagora	847.975 /356.150/	3.784.849 /170.046/	4.45 /477.50 kg/
Razem całe zbiory	1.974.559 /829.316/	8.302.886 /373.032/	4.20 kant /449.80 kg/

Ilościowo zbiory te są niższe o około 2 5% od zbiorów zeszłorocznych. Wydajność natomiast spadła o pełne 20% w stosunku do przeciętnej wydajności z ostatnich 10 lat.

Konsumcja i eksport bawełny egipskiej
w okresie 1 wrzesień 1950 - 30 czerwiec 1951 r.
w tys. kantarów

Zapasy na 1.IX.1950	919		
Zbiory sezonu 1950/51	8.302	razem	9.123
Konsumcja	1.103		
Eksport	5.890	razem	6.993
Zapasy na dzień 30.VI.1951 r.			2.130
w tym:			
zapasy rządowe	987		
" przemysłu	264		
" plantatorów			
i handlu	879		

W zapasach rządu, plantatorów i kupców 23,26% stanowiły gatunki długowłókniste Karnak i Menouffi - 434.000 kantarów, a gatunki średniowłókniste "Giza 30", "Zagora" i "Ashmouni" 76,74% czyli 1.432.000 kantarów.

W momencie, kiedy większość krajów produkujących bawełnę, wysprzedała już całość zapasów, Egipt posiada jeszcze przeszło 22% zbiorów niesprzedanych i prawdopodobnie ich nie sprzeda do końca sierpnia b.r. Eksport bawełny podany w powyższym zestawieniu jest o 16,3% niższy niż eksport analogicznego okresu 1949/50 kiedy wynosił on 7.036 tys. kantarów. Rząd egipski odpowiedzialny jest za ten stan rzeczy, ponieważ szeregiem niefortunnych posunięć spowodował wycofanie się wielu konsumentów bawełny egipskiej, którzy zastąpili średniowłókniste gatunki jak "Ashmouni" i "Zagora" bawełną peruwiańską i meksykańską.

W chwili gdy ceny bawełny na innych rynkach świata spadły, rząd egipski ustanowił ceny minimalne dla obrotów giełdowych, na poziomie znacznie wyższym od cen światowych. Pomimo kilkakrotnych interwencji sfery handlowych, rząd postanowił skupować bawełnę po cenach minimalnych przez siebie ustanowionych i nie sprzedawać jej do czasu ponownej gwyżki. W rękach rządu znajdowało się w czerwcu prawie 60% niesprzedanej bawełny, a przy końcu sezonu ilość ta podniosła się o dalsze 20%, czyli o ilość sprzedaną dawniej na dostawy terminowe, od których obecnie nabywcy odpuszczają na rzecz rządu. Jednocześnie bawełna znajdująca się w rękach kupców i plantatorów oferowana jest na giełdę o 35% taniej niż notowania oficjalne. Np. oferują oni bawełnę po 82 tallarisy za kantar gatunek "Ashmouni-good" wtedy kiedy notowania VIII podają minimalną cenę

rządową 125 tallarisów. Ostatnie wiadomości z Aleksandrii donoszą o pertraktacjach Egiptu z Czechosłowacją i Hiszpanią w sprawie sprzedaży 100.000 kant. Czechosłowacji i 120.000 kant. Hiszpanii. Wynik tych pertraktacji nie jest jeszcze znany. Ceny minimalne w Egipcie będą zrewidowane po 9.VIII. czyli po ogłoszeniu przez USA statystyki zbiorów.

J a p o n i a

Plany produkcji japońskiego przemysłu tekstylnego na rok 1951/52 oparte były o przewidywany import 1,2 miliona bel bawełny ze Stanów Zjednoczonych oraz 1 miliona bel z Pakistanu, Meksyku, Brazylii, Egiptu i Indii. Obecnie kwota eksportowa Stanów Zjednoczonych ma być zwiększona do 1,4 miliona bel. Cena bawełny amerykańskiej wynosi około 200 \$ za 1 belę cif. Obniżenie ceny przez USA i zwiększenie eksportu z tego źródła doprowadziło do obniżenia kwoty importowanej z innych krajów do 800.000 bel.

Ilość wrzecion w japońskim przemyśle bawełnianym zwiększyła się z 3.885.000 w czerwcu 1950 kiedy zniesiono ograniczenia ich ilości, do 5.050.000 sztuk w czerwcu 1951 r. Przypuszczalnie przy końcu roku ilość ich wyniesie 5.300.000 sztuk. Równocześnie ze wzrostem ilości wrzecion zwiększyła się produkcja przędzy i tkanin. W czerwcu osiągnęła ona rekordową po wojnie wysokość. W miesiącu tym produkcja przędzy bawełnianej wynosiła 64.628.000 lb czyli 161.000 bel. Produkcja tkanin bawełnianych wynosiła 81.640.000 sq.yds. czyli o 7.441.000 sq.yds. więcej niż w poprzednim miesiącu. W okresie od 1 stycznia 1951 r. do 10 lipca 1951 Japonia eksportowała znacznie więcej tkanin i przędzy niż w tym samym okresie poprzedniego roku. Eksport tkanin wynosił 621.923.000 sq. yards czyli o 71.855.000 sq.yds. więcej, a eksport przędzy wzrósł o 2.054.000 lb do 16.990.000 lb.

Amerykańska polityka w dziedzinie eksportu bawełny

Po ogłoszeniu przez Departament Rolnictwa danych szacunkowych odnośnie do rekordowych zbiorów bawełny, mających wynieść w bieżącym sezonie przeszło 17.26 mln.bel, minister rolnictwa Brannan zmodyfikował w znacznym stopniu dotychczasowy system kontyngentowania eksportu bawełny.

Obowiązujące do tej pory ściśle określone kwoty eksportowe zostaną mianowicie zastąpione przez system t.zw. "Open-End Export Licences". na podstawie którego państwa "zaprzyjaźnione ze Stanami Zjednoczonymi" mogą kupować takie ilości amerykańskiej bawełny jakich potrzebują. Rząd amerykański wprowadzi natomiast zakaz eksportu do krajów Obozu Pokoju. Na skutek tego nowego zarządzenia tracą rację bytu kontyngenty eksportowe, ustalone już na pierwsze 4 miesiące nowego sezonu zbiorów.

Według nowych oszacowań zbiory będą o 7,2 mln. bel. wyższe niż zeszłoroczne zbiory bawełny wynoszące 10 mln. bel. oraz dużo wyższe niż przeciętne zbiory roczne w okresie 1940/49, które wynosiły 12 mln. bel. Zeszłoroczne zbiory wywołały, jak wiadomo, konieczność ograniczeń. Na nowojorskim rynku bawełny liczą się od pewnego czasu z dobrymi zbiorami, jak na to wskazuje spadek cen bawełny.

S_y_r_i_a

Syria zwiększyła uprawę bawełny w ostatnim sezonie o 120%. Zbiory wyniosą przypuszczalnie 350.000 bel. W związku z dużym wzrostem produkcji zachodzi potrzeba uruchomienia nowych zakładów do odziarniania. Są one obecnie w montażu. Będą wykonane przy końcu października. Plantacje syryjskie są w 65% sztucznie nawadniane, przez co są mniej zależne od warunków atmosferycznych. Gatunkowo bawełna syryjska nie ustępuje bawełnie amerykańskiej "Teksas".

Meldunki ze światowego rynku wełny

Według szacunków Wool Record światowa produkcja wełny w 1951 roku osiągnie 4.100 mln. lb na bazie wełny niepranej, co oznacza wzrost o 120 mln. lb w porównaniu z rokiem 1950. Zadawalające warunki atmosferyczne od 1948 roku prawie na całym obszarze gdzie produkowana jest wełna, przyczyniły się poważnie do zwiększenia poglobia owiec, które wzrosło o 4% w porównaniu z rokiem ubiegłym. Dzięki tym dogodnym warunkom we wszystkich ważniejszych krajach produkujących wełnę, za wyjątkiem Ameryki Północnej, przekroczone poziom przedwojenny. Natomiast w USA hodowla owiec i produkcja wełny były mniej rentowne w stosunku do innych gałęzi gospodarki rolnej w latach powojennych.

Szacunki światowej produkcji wełny w mln. lb. na bazie wełny niepranej

	przeciętna 1936-40	przeciętna 1941-45	1949	1950	1951
Ameryka Północna	452	457	272	271	280
Europa	793	726	759	798	813
Azja	344	337	347	369	389
Ameryka Południowa	639	760	713	725	764
Afryka	336	322	281	305	318
Oceania	1.366	1.438	1.545	1.549	1.580
Razem:	3.930	4.040	3.920	4.020	4.140

Produkcja na półkuli północnej w obecnym sezonie wykazuje tendencję zwykłą /1,5% wyższa niż w 1950 r./ w przeciwieństwie do tendencji spadkowej charakterystycznej

dla okresu 1941 - 1949. Jednakże produkcja jest jeszcze poniżej przeciętnej lat 1936 - 40 i 1941 - 45. Półkula północna produkuje obecnie 150 mln. lb mniej niż w latach 1936-40. Ponieważ zaś wszystkie kraje o wysokim spożyciu wełny takie jak USA, Kanada, Anglia, Francja, Niemcy, Włochy, Belgia, ZSRR i Japonia znajdują się na półkuli północnej, tym samym wzrosła jeszcze bardziej ich zależność od dostaw z półkuli południowej.

Tendencja spadkowa produkcji wełny w Ameryce Północnej, która rozpoczęła się w 1943 r., została ostatecznie wstrzymana w 1950. Prowizoryczne szacunki na rok 1951 wykazują rzeczywiste jej zwiększenie w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie. Pomysłne perspektywy dla zwiększenia hodowli owiec i produkcji wełny, zmniejszyły stosunkowo korzyści płynące z innych gałęzi produkcji rolnej w obu krajach.

W Europie produkcja wełny w bieżącym roku wykazuje niewielkie zwiększenie w porównaniu z rokiem poprzednim, kontynuując tym samym stopniowy powrót do poziomu przedwojennego. Pomysłne warunki atmosferyczne na Kontynencie oraz stosunkowo wysokie ceny przyczyniły się bądź do utrzymania produkcji na dotychczasowym poziomie, bądź do jej wzrostu we wszystkich prawie krajach, za wyjątkiem Francji, gdzie zanotowano niewielkie zmniejszenie.

W Azji przeważa produkcja wełny dywanowej. Niewiele jest wiadomo o obecnej sytuacji w Chinach, jak również o innych obszarach Dalekiego Wschodu. Jednakże dostawy wełny z tych terenów na rynek międzynarodowy wykazują pewną zwyczaję. Wysokie ceny w ostatnich kilku miesiącach przyczyniły się do zwiększenia produkcji wełny w Tybecie i w innych obszarach leżących wokół Chin i Indii. Produkcja wełny w Indiach utrzymuje się na niezmiennym poziomie. Normalnie około 75% strzyży stanowi t.zw. wełna "biała" a 5% wełna żółta.

Produkcja Afryki Północnej zwiększyła się w bieżącym sezonie na skutek pomysłnych warunków atmosferycznych. Hodowla owiec na tych obszarach podobna jest do hodowli w krajach Bliskiego i Środkowego Wschodu, gdzie duża ilość owiec należy do plemion koczowniczych. Ulepszone metody hodowli są stosowane w bardzo małym zakresie. Produkuje się głównie wełnę gatunków średnich i gorszych /wełna ostra/.

Produkcja półkuli południowej wynosi obecnie około 5/8 ogółu dostaw na rynek światowy i posiada większe niż kiedykolwiek znaczenie w handlu międzynarodowym. Przewidywana produkcja w nowym sezonie, rozpoczynającym się 1 lipca wyniesie około 310 mln. lb ponad przeciętny poziom lat 1936-40. Przeszło 90% całej produkcji południowej półkuli stanowi wełna ubraniowa. Australia, Południowa Afryka nastawiona jest głównie na produkcję wełny "fine merinos".

Od roku 1947, kiedy to susza spowodowała ciężkie straty w pogłowie owiec i zmniejszyła znacznie produkcję wełny w Australii, sytuacja paszowa i warunki atmosferyczne w tym kraju znacznie się polepszyły. Liczba owiec na 31 marca 1950 r. osiągnęła poziom wyższy niż w latach 1936-40, a pierwsze szacunki na 1951 wskazują na wzrost pogłowia owiec o 4%. Ostatnie informacje, które potwierdzają straty spowodowane deszczami i powodzią w Queensland i New South Wales oraz słabą sytuację paszową na zimę w znacznej części Australii, skorygowały pierwotne szacunki. W związku z czym produkcję wełny w sezonie rozpoczynającym się 1 lipca b.r. ocenia się obecnie na 1.120 mln. lb. Silny popyt światowy na gatunki ubraniowe spowodować jednak może zwiększenie strzyży co wyrównać może powstałe ostatnio straty w pogłowie.

Liczba owiec w Unii Południowo-Afrykańskiej wzrosła w porównaniu z rokiem 1949 o 2%. Ogólne warunki były zadowalające i dalsze zwiększenie hodowli owiec na wełnę może być spodziewane w 1951 r. Przewidywania na rok 1951-52 oceniają strzyż na 240 mln. lb, zakładając naturalnie normalne warunki atmosferyczne.

Produkcja Nowej Zelandii ma powtórnie osiągnąć 380 mln. lb po niewielkim spadku w ostatnim sezonie. Odchylenia w normalnych warunkach nie są zbyt duże i zmniejszenie produkcji w 1950-51 roku było spowodowane przez nadmierną strzyż w roku poprzednim.

Wielkie i późne opady śnieżne i w związku z tym duży pomór w Patagonii zmniejszyły strzyż wełny w Argentynie w 1950-51 na 420 mln. lb. Znaczne zyski z produkcji wełny w ostatnich dwóch sezonach i perspektywa utrzymania się wysokich cen na rynku światowym wzmogła jeszcze rozwijającą się ostatnio hodowlę owiec. W tych warunkach przewidywana produkcja 440 mln. lb wełny wydaje się możliwa do osiągnięcia.

Reasumując powyższe uwagi można stwierdzić, że istnieją bardzo dobre perspektywy strzyży w głównych krajach półkuli południowej produkujących wełnę. Wysokie ceny na wełnę w kończącym się właśnie sezonie przyczyniły się do silniejszego zwiększenia pogłowia owiec, niż przewidywane w r. ubiegłym.

A_r_g_e_n_t_y_n_a

Ostatnio ogłoszono ostateczne dane co do produkcji, konsumpcji i eksportu wełny. Przedstawiają się one jak następuje:

Zapasy pozostałe z sezonu 1949/50	88.000.000 lbs greasy		
Produkcja z 2-ech strzyży /listopad 1950 i marzec 1951/	<u>419.000.000</u>	"	"
Razem	507.000.000	"	"
Konsumpcja przemysłu agr.	<u>132.000.000</u>	"	"
Nadwyżki na eksport	<u>375.000.000</u>	"	"
Z tego sprzedano do końca marca	<u>231.000.000</u>	"	"
Pozostało niesprzedane	144.000.000	"	"

Nadwyżki te prawdopodobnie będą w najbliższym czasie sprzedane, ponieważ rząd argentyński zamierza wznowić eksport wełny przerwany w marcu na skutek spadku cen. Argentyna nie wykazuje obecnie tendencji do faworyzowania eksportu dolarowego. Prawdopodobnie każde państwo, które zapłaci choćby nieznacznie wyższą cenę niż USA będzie mogło zakupić wełnę argentyńską. Kupcy argentyńscy przypuszczają, że zdołają ulokować całą bieżącą nadwyżkę.

N o w a Z e l a n d i a

Po pięciomiesięcznej przerwie 15 sierpnia b.r. rozpoczną się w Auckland aukcje wełniane dla niesprzedanej dotychczas wełny z poprzedniej strzyży. Zakończą się one 12 września w Wellington czyli bezpośrednio przed aukcjami wełny tegorocznej.

Na aukcjach tych będą oferowane następujące gatunki:

Crossbreedy średnio i niskogatunkowe	±	233.000	bel
" wysokogatunkowe	±	84.000	"
ścinki /crutchings/	±	48.000	"

Aukcje te śledzone będą ze szczególną uwagą zarówno przez producentów jak i koła handlowe, ze względu na wyczekującą sytuację na rynku wobec konferencji w Waszyngtonie. Na ogół panuje przekonanie, że przy obecnej sytuacji nie będzie wielkiego popytu na crossbreedy nowozelandzkie i że brak zainteresowania może doprowadzić do tego, że ceny utrzymają się na poziomie najniższych notowań topsów na dostawy grudzień - styczeń lub nawet spadną jeszcze niżej, pomimo dużego zapotrzebowania Europy a szczególnie Anglii, ze względu na długotrwałą przerwę w dostawach. Producenci nowozelandzcy zmuszeni są obecnie do sprzedaży wełny w najbardziej niekorzystnych dla siebie warunkach.

A u s t r a l i a

Wpływy ze sprzedaży wełny australijskiej w sezonie zakończonym 30 czerwca b.r. osiągnęły sumę £ A. 636.330.574 przewyższając przeszło dwukrotnie dochody z poprzedniego sezonu, które wynosiły 286.629.000 £ A. Po osiągnięciu wysokiego nienotowanego dotąd poziomu, a następnie bardzo silnym spadku, ceny wełny w tym sezonie wynosiły przeciętnie £ 179.7.9 za belę, czyli 144,94 za lb. W ostatnim sezonie sprzedano ogółem 3.547.195 bel, czyli o 46.000 mniej niż w poprzednim sezonie. Średnia cena wełny potnej spadła w czerwcu do 81.44d za lb, czyli wynosiła około 1s za lb więcej niż cena z końca poprzedniego sezonu. Średnia cena wełny pranej wynosiła 131,97d wobec 98,37d w r.b. Zapasy wełny niesprzedanej do końca czerwca wynosiły 69.699 bel.

Sprzedaż wełny australijskiej z zapasów Joint Organisation wynosiła w ostatnim sezonie 147.985 bel o wartości £ 17.686.467.

Strzyża 1951/52 szacowana jest na 3.625.000 bel, czyli o 64.000 bel więcej niż w poprzednim sezonie, w którym osiągnęła 3.561.000 bel; w tym 25% stanowią gatunki crossbred. Ilość wełny, która zostanie zaoferowana na sprzedaż przed końcem roku kalendarzowego nie przekroczy 1.800.000 bel. W Sydney sprzedaż rozpocznie się 27 sierpnia, a w Adelaide 28 sierpnia.

Unia Południowo-Afrykańska

Przemysł południowo-afrykański posiada obecnie 9 przedziałów czesankowych i zgrzeblonych, z których 5 powstało dopiero w 1950 roku. Tylko 4 fabryki posiadają również tkalnie i wykończalnie. Obecnie wszystkie przedziałnie łącznie przerabiają 32 mln. lbs wełny surowej, czyli 15% produkcji wełny. W zakresie wełny czesankowej przemysł ten pokrywa prawie 80% zapotrzebowania kraju, w zakresie wełny zgrzeblonej zaledwie 40%. Dalsza rozbudowa przemysłu ograniczona jest brakiem sił fachowych i pracowników technicznych. Obecnie czynione są starania rozbudowy dużych pralni i czesalni półfabrykatów gdyż eksport ich opłaca się znacznie bardziej niż eksport wełny surowej.

A n g l i a

Zapasy wełny surowej w Anglii spadają w dalszym ciągu. Przy końcu czerwca wynosiły one 153,4 mln. lb wełny pranej, czyli o 7 mln. lb mniej niż w poprzednim miesiącu. W czerwcu poprzedniego roku zapasy te wynosiły 267 mln. lb. Mimo, że znaczna część tego spadku spowodowana jest zlikwidowaniem Joint Organisation, bardzo znacznie obniżają się również zapasy handlowe, które przy końcu maja wynosiły 140 mln. wełny pranej w porównaniu z 213 mln. lb w tym samym okresie poprzedniego roku. Wynosi to 30% zniżki w ciągu jednego roku. Przy obecnym poziomie konsumpcji zapasy bieżące wystarczą zaledwie na pokrycie czteromiesięcznego zapotrzebowania. Należy przy tym pamiętać, że poziom konsumpcji jest obecnie znacznie niższy niż normalnie.

J u t a

Jak podają ostatnie raporty, nowe zbiory juty w Azji są na ogół zadawalające i prawdopodobnie będą o 20% wyższe, niż w roku ubiegłym. Wydajność w Indiach i Pakistanie jest na wyjątkowo wysokim poziomie, co zapewni dostateczne dostawy w nadchodzącym roku. Rynek w Kalkucie i w Dundee wykazywał tendencję słabnącą, chociaż pogłoska, że Pakistan mógł ustalić ceny minimalne na wysokości 215 d-225 £ za tonę fob. Chittagong lub Chalna, stworzyło na rynku stan niepewności i kupcy wstrzymują się od składania wiążących ofert na nową jutę.

Jak wynika ze statystyk urzędowych, w obecnym sezonie - w okresie od 1.IX. do 31.V. z Pakistanu wysłano:

do Indii	2.049.000 bel	à	400 lb
do reszty świata	3.087.000	" "	" "

przy czym około 1.000.000 bel à 400 lb znajdowało się na składach. Ilość tę przeznaczono w całości na wysyłkę na poczet zawartych już kontraktów.

Rząd pakistański ogłosił w końcu lipca, iż w nadchodzącym sezonie eksport juty na obszar dolarowy nie będzie wymagał nadal specjalnych licencji podobnie jak w wypadku eksportu do Argentyny. Kontyngenty eksportowe w sezonie 1951-52 /do dn.30.VI.1952r./ dla niektórych krajów przedstawiają się następująco: Australia - 5.000; Austria - 6.500; Chile - 2.000; Chiny - 7.500; Dania - 1.500; Egipt - 3.000; Finlandia - 625; Grecja - 3.000; Węgry - 4.000; Persja - 2.000; Irak - 3.000; Irlandia - 7.000; Norwegia - 3.000; Peru - 1.500; Portugalia - 10.000; Szwecja - 10.000; Szwajcaria - 6.000; Afryka Południowa - 5.000; Urugwaj - 5.000; Jugosławia - 4.000.

Do dnia 31.X.1951 r. rząd pakistański przeznaczył następujące kontyngenty: Belgii - 24.000 t.; Brazylii - 5.000 t.; Czechosłowacji - 5.000 t.; Francji - 36.000 t.; Niemcom - 25.000 t.; Indiom - 145.000 t.; Włochom - 25.000 t.; Japonii - 5.000 t.; Polsce - 5.000 t.; Holandii - 5.000 t.; ZSRR - 4.000 t. i Anglii - 50.000 t. Powiększenie kontyngentów do wyżej wymienionych krajów uzależnione będzie od ostatecznej oceny zbiorów.

Włókna sztuczne

Czasopismo "Rayon Organon" ogłosiło ostatnio szczegółową statystykę produkcji włókien sztucznych za rok 1950, z której wynika, że produkcja światowa bez ZSRR zwiększyła się o 29,4% w porównaniu z rokiem 1949. Produkcja przekroczyła w ten sposób rekordową wysokość 2.786 mln. lb osiągniętą w 1941 roku. W tym okresie około 60% produkcji światowej przypadało na Włochy, Niemcy i Japonię a 10% na państwa przez nie okupowane. Obecnie udział tych trzech państw wynosi zaledwie 24%.

Poniższe zestawienie obrazuje produkcję włókien sztucznych u najważniejszych producentów:

	włókna ciągłe	włókna cięte	razem włókna ciągłe i cięte	%-owy udział w produkcji światowej
w tysiącach lb.				
Belgia	21.750	28.000	49.750	
Francja	99.240	80.310	179.550	
Niemcy Zach.	109.000	245.000	354.000	
Włochy	110.615	116.505	227.120	
Holandia	47.900	24.300	72.200	
Szwajcaria	20.000	18.000	38.000	
Anglia	190.000	172.800	362.800	
inne kraje europejskie	137.285	388.735	526.020	
Razem Europa	735.790	1.073.650	1.809.440	51,78 %
USA	953.945	305.555	1.259.500	
inne kraje Ameryki Półn.	68.090	22.555	90.645	
Razem kraje Ameryki Półn.	1.022.035	328.110	1.350.145	38,64 %
Argentyna	16.555	1.020	17.575	
Brazylia	36.905	7.520	44.425	
inne kraje Ameryki Połud.	9.625	1.360	10.985	
Razem kraje Ameryki Połud.	63.085	9.900	72.985	2,09 %
Japonia, Azja i Oceania	108.340	153.260	261.600	7,49 %
Razem cały świat /bez ZSRR/	1.929.250	1.564.920	3.494.170	100,00 %

Z powyższego wynika, że największa produkcja włókna ciągłego przypada na Stany Zjednoczone, podczas gdy w Europie przeważa produkcja włókna ciętego typu bawełnianego i wełnianego.

Podział produkcji włókien sztucznych według procesu produkcyjnego przedstawia się następująco: w tys. lb

	włókna viscoosowe	włókna acetatowe	włókna miedziankowe
włókna ciągłe	1.420.000	455.000	54.250
" cięte	1.433.000	131.920	-

Wzrost światowej produkcji włókien sztucznych spowodowany jest w pierwszym rzędzie zwiększeniem produkcji włókien ciętych o 47% a następnie włókien ciągłych o 12% w porównaniu z rokiem 1949.

F_r_a_n_c_j_a

Francuski przemysł włókien sztucznych eksportował w roku 1950 około 32% produkcji włókien ciągłych i około 15% produkcji włókien ciętych.

A_n_g_l_i_a

W związku ze zmniejszeniem produkcji w miesiącach IV - V b.r., spowodowanym ograniczonym importem siarki, zniesiono dotychczas obowiązujące cło importowe na włókna sztuczne w wysokości 9d za lb.

Równocześnie Wielka Brytania zakupiła ostatnio włókno sztuczne w Niemczech Zachodnich, Francji i Hiszpanii.

U._S._A.

Produkcja włókien sztucznych w okresie I - V b.r. wzrosła o 7% w stosunku do 1950 roku.

Pomimo tak znacznej własnej produkcji USA importują bieżąco około 50.000 tys. lb różnych włókien sztucznych, głównie z Niemiec Zachodnich, Francji i Holandii.

Metale i wyroby

Z ł o m

Dalsze rozmowy między Anglią i Niemcami Zachodnimi w sprawie dostaw złomu żelaza i stali

Jak donosił już "WHZ" Nr 16 - między Anglią i Niemcami Zachodnimi trwają rozmowy w sprawie zawarcia nowej umowy handlowej /termin ważności dawnej umowy minął 30.VI. b.r./. Uzgodniono już wszystkie punkty umowy z wyjątkiem kwestii dostaw zachodnio-niemieckiego złomu żelaza i stali do Anglii. Dostawy złomu z Niemiec Zachodnich do Anglii wykazywały ostatnio stałą tendencję zniżkową. Podczas gdy przeciętne dostawy miesięczne w 1949 r. wynosiły jeszcze przeszło 171 tys.ton to w 1950 r. spadły one do poziomu 138 tys.ton, a w I półroczu 1951 r. do 44.5 tys.ton.

Ostatnio strona brytyjska wystąpiła z nowymi propozycjami załatwienia spornego problemu. Anglia proponuje mianowicie, aby z ogólnej ilości złomu zbieranego miesięcznie w Niemczech Zachodnich 300 tys.ton pozostało na potrzeby wewnętrzne, a 50 tys. było przeznaczone na eksport. Cała ilość złomu zbierana ponad 350 tys.ton byłaby podzielona po połowie, 50% szłoby na konsumpcję wewnętrzną, a 50% na eksport. Kontyngent eksportowy byłby w 60% przeznaczony dla Anglii i USA, reszta zaś rozdzielona byłaby między inne państwa posiadające umowy handlowe z Niemcami Zachodnimi.

Propozycje te spotkały się ze sprzeciwem ze strony Niemiec Zachodnich, które pomimo, że w swoim czasie obiecywały Anglii od 1 lipca b.r. dostawy miesięczne po 100 tys. ton złomu, zaoferowały ostatecznie na II półrocze b.r. dostawy po 10 tys.ton miesięcznie.

Przedstawiciele amerykańskich koncernów stalowych jadą do Korei

Jak donosi "New York Times" w najbliższym czasie ma się udać do Korei rządowa misja amerykańska, w której skład wchodzi przedstawiciele amerykańskich koncernów stalowych. Celem misji ma być, jak podaje gazeta, "zbadać jakie ilości złomu żelaza i stali mogą być zebrane z pola walk i wysłane do USA".

Meldunki z międzynarodowego rynku żelaza i stali

A_n_g_l_i_a

Zmniejszenie importu złomu żelaza i stali z Niemiec Zachodnich zmusza Anglię nie tylko do zintensyfikowania zbiórki złomu w kraju lecz również do zwiększenia produkcji żelaza z rud własnych i importowanych. Produkcja surowki żelaznej w Anglii w czerwcu b.r. wyniosła w stosunku rocznym 9 497 tys.ton w porównaniu z 9 474 tys.ton w roku ubiegłym i 9 487 tys.ton w maju br. Produkcja surowki żelaznej w I półroczu br. wyniosła w stosunku rocznym 9 506 tys.ton w porównaniu z 9 611 tys.ton w tym samym okresie 1950 r.

U._S._A.

Na posiedzeniu Senackiej Komisji spraw wewnętrznych poświęconym zagadnieniu dostaw stali dla produkcji gazu ziemnego i przemysłu naftowego, minister spraw wewnętrznych USA oświadczył, że jeśli zapotrzebowanie tych przemysłów nie zostanie zaspokojone w ciągu najbliższych 8-10 miesięcy, może się okazać, że rząd będzie zmuszony do wprowadzenia racjonowania konsumpcji produktów naftowych. Zapotrzebowanie przemysłu naftowego USA na stal w IV kwartale br. wynosi około 1 937 tys.ton.

Produkcja żelaza w USA w I półroczu 1951 r. wyniosła 31 525 tys.ton, co stanowi 13%-owy wzrost w porównaniu z produkcją w I półroczu ubiegłego roku /27.948 tys.ton/. Produkcja żelaza manganowego i lustrzanego w I półroczu b.r. osiągnęła poziom 332 tys.ton w porównaniu z 296 tys.ton w I półroczu ubiegłego roku.

"National Production Authority" wydała ostatnio rozporządzenie nakazujące firmom amerykańskim produkującym stal nierdzewną, aby począwszy od września b.r. przeznaczały 98% swojej produkcji na cele zbrojeniowe. Podobne zarządzenia zostały wydane przez N.P.A. odnośnie produkcji innych gatunków stali. Tak np. firmy produkujące stal węglistą, oraz rozmaite stale stopowe winny przeznaczać na cele zbrojeniowe od 45 - 95% swojej produkcji o ile ilość wyprodukowanej przez nie we wrześniu i w miesiącach późniejszych stali nie będzie niższa od miesięcznej produkcji w maju 1951 r.

N_i_e_m_c_y_Z_a_c_h_o_d_n_i_e

Zarządzona ostatnio w Niemczech Zachodnich podwyżka ceny stali o 50 marek na tonie nie zadowoliła producentów, którzy twierdzą, że nie pokrywa ona zupełnie kosztów produkcji, które ostatnio powiększyły się prawie o 40% na skutek wzrostu cen rudy szwedzkiej oraz wysokiej ceny importowanego węgla amerykańskiego, stanowiącego - jak podaje "Agefi" - około 30% węgla używanego przez huty i stalownie zachodnio-niemieckie. Właściciele zakładów hutniczych proponują, ażeby właściciele zakładów produkujących

wyroby metalowe podzielili się z nimi zyskiem osiąganym z eksportu. Jak dotąd propozycje te spotykają się z odmową eksporterów wyrobów metalowych.

W chwili obecnej miesięczne dostawy stali na rynek zachodnio-niemiecki wynoszą około 550 tys. ton, podczas gdy zapotrzebowanie wynosi przeszło 700 tys. ton.

Zachodnio-niemiecki eksport wyrobów walcowanych żelaza i stali do USA za 5 miesięcy b.r. wyniósł 178.9 tys. ton /łącznie z walcówką dostarczoną w zamian za amerykański węgiel/.

K a n a d a

Według danych kanadyjskiego Biura Statystycznego produkcja stali w Kanadzie wyniosła w okresie 1.V.1951r. 1.342.300 ton w porównaniu z 1.252.000 ton w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Meldunki z międzynarodowego rynku metali kolorowych

C y n a

W ostatniej dekadzie lipca cena cyny na giełdzie londyńskiej wykazywała dość znaczne wahania kształtując się w sposób następujący: na początku dekady istniała tendencja zniżkowa i cena obniżyła się z £ 860 za tonę w dniu 19.VII do £ 835 za tonę w dniu 23.VII. W ciągu następnych trzech dni nastąpiła dość ostra wyżka, tak, że 26.VII notowano £ 900 za tonę, wyżka ta spowodowana została wiadomością o zawarciu przez USA kontraktu z Boliwią na dostawę cyny po \$ 1,12 za lb /co odpowiada cenie £ 896 za tonę/. Dalsze dni przyniosły z kolei spadek ceny, która 30.VII wynosiła już tylko £ 832.5 za tonę. W dn. 15.VII ceny kształtują się na poziomie £ 852,5 za tonę.

"Reconstruction Finance Corporation" obniżyło oficjalną cenę cyny na rynku amerykańskim z \$ 1.06 na \$ 1.03 za lb.

Jak już wspomniano wyżej z USA donoszą o zawarciu przez "Reconstruction Finance Corporation" /R.F.C./ z boliwijskimi producentami cyny, nowej umowy na dostawę tego metalu do USA. /stara umowa wygasła z końcem maja br/. Nowa cena wymuszona na producentach boliwijskich przez R.F.C., posiadającą monopol na import cyny do USA, wynosi \$ 1.12 za lb /dawna cena umowna - \$ 2 za lb/. Cena ta jest przeciętnie o 6 ¢ wyższa niż cena płacona przez R.F.C. innym zagranicznym eksporterom za dostawę cyny do USA.

Jak donoszą ostatnie meldunki Boliwia nie wyraziła ostatecznej zgody na powyżej wymienioną cenę.

USA wstrzymały, praktycznie biorąc, zakup cyny w Kongo Belg. opierając się na odpowiedniej klauzuli umowy handlowej z Belgią. Klauzula ta uprawnia do wstrzymania

zakupów o ile cena cyny w pierwszych 7 dniach drugiego półrocza 1951 roku przekroczy \$ 1,03 za lb, co rzeczywiście miało miejsce. Tak więc do końca bieżącego roku zamiast spodziewanych 3 000 ton, dostawy cyny z Kongo Belgijskiego do USA wyniosą tylko 100 ton.

Produkcja cyny świata kapitalistycznego wyniosła w maju b.r. 14 400 tys. ton w porównaniu z 14 600 tys. ton w kwietniu br., przy czym produkcja Malajów wyniosła 5 173 tony, USA - 3 000 ton /szacunek/, Holandii - 2 009 ton i Anglii - 2 000 ton./szacunek/.

Konsumcja cyny w świecie kapitalistycznym w maju b.r. szacowana jest na 12 300 ton w porównaniu z 12 400 ton w kwietniu br., przy czym konsumcja USA oceniana jest na 6 000 ton, angielska zaś wyniosła 2 263 tony. Zapasy cyny na Malajach i w Anglii wzrosły nieznacznie w ciągu maja, wynosząc pod koniec miesiąca odpowiednio 6 900 ton i 5 400 ton.

C y n k

Produkcja cynku w Niemczech Zachodnich w I kwartale 1951 r. wyniosła 15,5 tys. ton /w tym cynku ze złomu 9.000 ton/. Miesięczny import cynku do Niemiec Zachodnich wynosi około 14 000 ton, podczas gdy zapotrzebowanie na cynk zagraniczny przekracza 17 000 ton miesięcznie

Konsumcja cynku w USA w I kwartale 1951 r. obniżyła się o 3% w porównaniu z I kwartałem roku ubiegłego. Spadek konsumpcji zaznaczył się zwłaszcza w przemyśle wyrobów ocynkowanych.

Poniższe zestawienie obrazuje konsumpcję cynku w USA w I kwartale r.b. i ubiegłego:

	I k w a r t a ł	
	1 9 5 0 r.	1 9 5 1 r.
	/ w tys. ton /	
O g ó ł e m :	202,1	195,8
w tym w produkcji:		
wyrobów ocynkowanych	97,0	85,4
stopów	85,6	88,7
w tym: w stopach na		
bazie cynkowej	55,9	58,3
w wyrobach mosią-		
dzu i brązu	29,7	30,4
walcówki cynkowej	14,0	15,3
innych wyrobów cynk.	5,5	6,4

Z dniem 1.VIII br. wszelkie operacje terminowe odnośnie cynku, zostały na giełdzie nowojorskiej zawieszone na czas nieograniczony.

M i e d ź

Amerykański "Office of Price Stabilization" /O.P.S./ wydał rozporządzenia podwyższające maksymalną cenę na miedź rafinowaną, wytapianą z rudy importowanej z 24,5 ¢ za lb na 27,5 ¢ za lb. Cena miedzi produkowanej z rudy amerykańskiej pozostała na dawnym poziomie /t.zn.24.5 ¢ za lb/. Zarządzenie to pozwoliło na wprowadzenie na rynek ok.15 tys. ton miedzi zablokowanej dotychczas w magazynach rafinerii z uwagi na różnice ceny zakupu i sprzedaży. Począwszy bowiem od 21 maja b.r. rafinerie amerykańskie musiały płacić 27,5 ¢ za lb importowanej miedzi chilijskiej, chociaż maksymalna cena miedzi na rynku wewnętrznym pozostawała na poziomie 24,5 ¢ za lb.

Jak donoszą z Santiago między rządem chilijskim, a przedstawicielami amerykańskich firm "Anaconda" i "Kennecott" zawarta tam została nowa dodatkowa umowa w sprawie eksploatacji miedzi chilijskiej. Na podstawie tej umowy ustalony został m.in. kurs dolara na 19,37 peso chilijskich. Po kursie tym wyż.wym. firmy amerykańskie będą mogły wymienić \$ 65 mln rocznie potrzebnych na pokrycie wydatków związanych z eksploatacją miedzi. Rząd chilijski będzie mógł zakupić od firm amerykańskich 20% ich produkcji miedzi po oficjalnej maksymalnej cenie USA w celu sprzedaży na wolnym rynku. Umowa przewiduje też dalsze amerykańskie inwestycje kapitałowe w wysokości \$ 200 mln, dzięki którym produkcja miedzi w Chile ma wzrosnąć w 1955 r. do poziomu 600 tys. ton rocznie.

Z dniem 1.VIII.b.r. na giełdzie nowojorskiej zawieszone zostały na czas nieograniczony wszelkie transakcje terminowe na miedź.

Produkcja miedzi w Niemczech Zachodnich w I półroczu 51r. wyniosła 553,1 tys. ton, w tym miedzi rafinowanej 19,4 tys.ton. Produkcja stopów miedzi w tym okresie wyniosła 6.6 tys.ton.Przeciętny miesięczny import miedzi do Niemiec Zachodnich wynosi obecnie 17 tys.ton, podczas gdy zapotrzebowanie na miedź zagraniczną szacowane jest na 22 tys.ton.

R t e ć Po dłuższym okresie spokoju cena rtęci na rynku nowojorskim obniżyła się 20 lipca b.r. o \$ 2 i wyniosła \$ 208 za butlę /\$ 6,12 za kg/. W dniu 27.VII. cena ta obniżyła się do \$ 205 za butlę /\$ 6.03 za kg/, a 2.VIII. do \$ 200 za butlę /\$ 5.88 za kg/. W transakcjach, dotyczących większych partii sprzedawcy gotowi są nawet sprzedawać rtęć po cenie \$ 190 za butlę /\$ 5.59 za kg/.Kupujący przejawiają jednak b.małe zainteresowanie rtęcią.Tłumaczyć to należy posiadaniem przez nich znacznych zapasów utworzonych w rezultacie masowych zakupów tego metalu, dokonanych przy końcu zeszłego i na początku bieżącego roku.

K o b a l t

Znacznemu wzrostowi konsumpcji kobaltu przez przemysł USA w I kwartale 1951 r./w porównaniu z I kwartałem

roku ubiegłego/ towarzyszyły z jednej strony wzrost importu tego metalu /głównie stopów/, z drugiej zaś znaczny - zwłaszcza na składach konsumentów - spadek jego zapasów.

Poniższe zestawienie obrazuje sytuację na rynku kobaltu w USA w I kwartale 1950 i 1951 r.

		I k w a r t a ł	
		1 9 5 0 r.	1 9 5 1 r.
		w tonaach	

<u>I m p o r t</u>			
Stopy ^{1/}		423.8	604,8
w przeliczeniu na czysty metal		193,5	273,0
Ruda ^{2/}		-	49,7
w przeliczeniu na czysty metal		-	5,6
Tlenek		31.8	46.1
w tym z Belgii		31,8	44,0
z Kanady		-	2.1
Sole i inne związki ^{2/}		-	0.9
Metal		896,8	1.045,0
w tym z Kongo Belg.		546,6	629,5
z Belgii		350,2	415,0
z Francji		-	0,5
<u>W y d o b y c i e</u>		...	52.4
<u>K o n s u m c j a</u>			
w przeliczeniu na czysty metal			
w rafineriach /stopy			
i rudy/		282.6	323,5
w fabrykach		713.3	1.053,6
<u>Z a p a s y</u>			
wszystkich rodzajów kobaltu			
na koniec okresu w przeliczeniu na czysty metal			
w rafineriach		445,2	436,0
u konsumentów		669.7	345,3

1/ w całości z Kongo Belgijskiego

2/ w całości z Kanady.

Dobra inwestycyjne

Dostawy obrabiarek do Anglii

W odpowiedzi na interpelacje poselskie minister zaopatrzenia Wielkiej Brytanii G.R. Strauss oświadczył w Izbie Gmin, że w ciągu 12-tu miesięcy kończących się 30 czerwca b.r. zamówiono, w ramach programu zbrojeniowego, obrabiarki na sumę £ 53 mln. w Stanach Zjednoczonych zaś za £ 40 mln. w Europie Zachodniej. Dotychczas wykonane zostały zamówienia o wartości £ 500 tys. ze Stanów Zjednoczonych i £ 1 mln. z Europy Zachodniej. Dostawy na większą skalę rozpoczną się nie wcześniej jak w końcu drugiej połowy b.r.

Produkcja statków handlowych w świecie kapitalistycznym

Według statystyk Lloyds'a w końcu czerwca b.r. w stoczniach świata kapitalistycznego budowano poniższe ilości statków /w tonach/:

O g ó ł e m	5.331.214	-	100 %
w tym:			
Anglia	2.114.319	-	39,6 %
Japonia	520.665	-	9,8 %
Francoja	439.360	-	8,2 %
Niemcy Zachodnie	387.853	-	7,3 %
U.S.A.	333.662	-	6,3 %
Szwecja	315.855	-	5,9 %
Włochy	311.333	-	5,8 %
Holandia	295.296	-	5,5 %
Norwegia	122.325	-	2,3 %
Dania	116.390	-	2,2 %
Hiszpania	108.235	-	2,0 %

W porównaniu z końcem I kwartału b.r. tonaż statków znajdujących się w budowie w stoczniach wzrósł o 4,6% /234.130 ton/. Prawie 30% tonażu znajdującego się w budowie przypada na tankowce. Stocznie angielskie budują przeszło 55% tonażu wszystkich konstruowanych tankowców.

Produkcja statków w Anglii, zajmującej pierwsze pod tym względem miejsce w świecie kapitalistycznym - 39,6% ogółem budowanego tonażu - spadła dość silnie w porównaniu do pierwszych lat powojennych, kiedy to Wielka

Brytania produkowała około 55% tonażu nowych statków świata kapitalistycznego. Produkcja stoczni japońskich zwiększyła się w końcu czerwca w porównaniu z końcem marca br. o 8,6% wysuwając się tym samym na drugą pozycję przed Francją, w której budowa statków zmniejszyła się w omawianym okresie o 9,6%. Produkcja statków w stoczniach Niemiec Zachodnich wzrosła w omawianym okresie o 48,6% wysuwając je na czwarte miejsce przed USA.

Australia zamawia traktory w U.S.A.

Rząd australijski zamówił w USA 10 tys. traktorów różnych typów. Zapłata za nie dokonana będzie z pożyczki udzielonej Australii przez Międzynarodowy Bank, o wynoszącej \$ 100 mln. Do tej pory Australia otrzymała tylko nieznaczne ilości zamówionych traktorów. Trudności w dostawie spowodowane są wykonywaniem przez przemysł amerykański w pierwszym rzędzie zamówień zbrojeniowych.

Wzrost produkcji samochodów we Francji

W pierwszym półroczu b.r. Francja wyprodukowała 160 tys. samochodów osobowych i 61 tys. samochodów ciężarowych. W analogicznym okresie roku ubiegłego produkcja ta wyniosła odpowiednio 122.800 i 45.720.

Produkcja i eksport samochodów z Włoch w I półroczu 1951 r.

W I półroczu 1951 r. włoski przemysł samochodowy wyprodukował 78.887 samochodów w porównaniu z 60.129 w I półroczu r.ub. Wzrost produkcji wynosi więc 31,2%.

Produkcja poszczególnych rodzajów samochodów przedstawiała się następująco /w sztukach/:

	I p ó ł r o c z e	
	1950 r.	1951 r.
Samochody osobowe	46.137	64.581
Półciężarówki	8.305	7.399
Ciężarówki o małej nośności	144	1.990
" o średniej "	1.908	2.167
" o dużej "	1.757	1.765
. Lekkie autobusy	6	146
Średnie "	624	283
Ciężkie "	1.248	556

Jak widać z powyższego zestawienia wzrosła produkcja samochodów osobowych i ciężarówek, obniżyła się zaś produkcja półciężarówek i autobusów.

Eksport samochodów z Włoch wyniósł w I półroczu b.r. 16.346 sztuk /20.7% produkcji krajowej/, podczas gdy w analogicznym okresie r.ub. = 9.644 sztuki.

Eksport włoskich samochodów w I półroczu b.r. kierował się głównie do następujących państw:

Niemcy Zachodnie	=	2.765	sztuk	Brazylia	=	757	sztuk
Szwajcaria	=	2.073	"	Belgia	=	695	"
Szwecja	=	1.899	"	Holandia	=	681	"
Australia	=	1.344	"	Argentyna	=	592	"
Austria	=	810	"	Indonezja	=	510	"
				Egipt	=	490	"

Japoński przemysł samochodowy

Przed wojną produkcja samochodów w Japonii rozwijała się bardzo powoli wskutek małej pojemności rynku wewnętrznego. W 1936 roku produkcja ta wynosiła 12.000 sztuk, podczas gdy import w tym roku wyniósł 32.000 sztuk. W roku 1941 wskutek zwiększonego zapotrzebowania wojennego produkcja wzrosła do 46.400 sztuk. W dalszych latach wojny produkcja samochodów ciężarowych spadła do 1/7 tego najwyższego poziomu, a samochody osobowe nie były w ogóle produkowane. Po wojnie podjęto znów produkcję, zwłaszcza wobec konieczności wykorzystania dotychczasowych zakładów zbrojeniowych, jednakże wobec trudności surowcowych i energetycznych produkcja ta osiągnęła zaledwie połowę szczytowej produkcji wojennej.

Ożywienie w japońskim przemyśle samochodowym nastąpiło oczywiście po agresji amerykańskiej w Korei, w związku z którą do końca sierpnia 1950 r. wpłynęły zamówienia na 6.500 maszyn /dostawa w lutym 1951 r./. Prócz tego wzrosły zamówienia ze Sjamu i Formozy. Przedsiębiorstwa, które przetrwały poprzednie trudności obecnie powiększyły znacznie produkcję.

Ilość samochodów zarejestrowanych w Japonii wynosiła w 1936 r. 110.000 sztuk. Po wojnie w 1945 roku spadła ona do 70.000 sztuk, w r. 1949 natomiast wskutek uruchomienia samochodów z demobilu przekroczyła stan przedwojenny osiągając 170.000 sztuk. Mimo to ilość samochodów będących rzeczywiście w ruchu nie przekraczała 3/4 powyższej liczby. Część samochodów była bowiem unieruchomiona wskutek braku paliwa, opon względnie zużycia samych silników. W roku 1949 przemysł samochodowy Japonii obejmował 51 zakładów w tym 5 produkujących większe jednostki, 15 - średnie i małe samochody, 31 - dwu- i trzykołowe pojazdy mechaniczne. 45 zakładów samochodowych zatrudniało każdy ponad 200 pracowników, pozostałe 6 mniej niż 200. Ogólna ilość zatrudnionych wynosiła 39.600 osób. Ilość zainstalowanych maszyn = 26.143.

Eksport samochodów w okresie przedwojennym był niewielki głównie do Chin i Mandżurii, w pierwszych latach po wojnie eksport był również nieznaczny, dopiero w 1949 r. wzrósł nieco. W roku tym wywieziono 599 pojazdów mechanicznych wartości $\text{§ } 1.004.000$, a w I kwartale 1950 r. - 605 pojazdów wartości 800 tys. Krajami przeznaczenia były głównie Wyspy Riu- Kiu, Formoza, Korea i Sjam. Z powodu wysokich cen, japońskiemu przemysłowi samochodowemu trudno jest konkurować z zagranicznymi wytwórcami nawet na własnym rynku.

Z A Ł A C Z N I K I

MILITARYZACJA KRAJÓW KAPITALISTYCZNYCH A RYNEK WYROBÓW ELEKTROTECHNICZNYCH

Pod wpływem rozszalałego militarizmu i wzrostu zamówień wojskowych, w roku 1951 zahamowany został spadek produkcji w przemyśle elektrotechnicznym krajów kapitalistycznych, w pewnych zaś wypadkach nawet się wzmogła produkcja. Przystawienie gospodarki państw imperialistycznych na tory wojenne nie zmniejszyło jednakże trudności zbytu na rynku wyrobów elektrotechnicznych i nie osłabiło walki konkurencyjnej.

Począwszy od drugiego półrocza roku 1948 do połowy roku 1950 przemysł elektrotechniczny krajów kapitalistycznych wykazywał z powodu kryzysu gospodarczego spadek produkcji. Przejawiał się on przede wszystkim w dziedzinie aparatów elektrycznych. W szczególnie dużym stopniu zmniejszała się wytwórczość w Stanach Zjednoczonych. Według oceny czasopisma "American Machinist", ogólny spadek produkcji amerykańskiego przemysłu elektrotechnicznego w roku 1949 wynosił nie mniej jak 14% w porównaniu z rokiem 1948. W Wielkiej Brytanii ograniczanie wytwórczości nastąpiło już w 1948 podobnie jak w Stanach Zjednoczonych.

W roku 1949 stan ten trwał nadal, obejmując również pewne rodzaje elektrycznych urządzeń przemysłowych. Portfel zamówień szwedzkich przedsiębiorstw przemysłu elektrotechnicznego oraz innych krajów zachodnio europejskich poważnie zmniejszył się w roku 1949. W związku ze wzrastającym niewykorzystywaniem zdolności wytwórczych, zmniejszaniem się zbytu i zaostrzeniem konkurencji, monopole przemysłu elektrotechnicznego zmuszone były pójść w roku 1949 na pewną obniżkę cen.

W dziedzinie międzynarodowego handlu wyrobami elektrotechnicznymi pogłębianie się kryzysu pociągnęło za sobą zwiększenie ograniczeń importowych, znaczne zmniejszenie tego eksportu towarów amerykańskich i wzmożenie konkurencyjnej walki między krajami - eksporterami.

W bezskutecznym poszukiwaniu wyjścia ze sprzeczności kapitalizmu, w obawie przed dalszymi ciosami kryzysu, wodzireje obozu imperialistycznego wstąpili na drogę intensywnych przygotowań do wojny. Imperializm amerykański, będący kierującą siłą obozu podlegaczy wojennych ukazał w całej pełni swoje zwierzęce oblicze, rozpętując krwawą agresję przeciw narodowi koreańskiemu.

Imperialiści amerykańscy wciągają jednocześnie inne kraje kapitalistyczne do dzieła przygotowań wojennych i

io dzieła szaleńczego wyścigu zbrojeń.

W wyniku militaryzacji gospodarki głównych krajów kapitalistycznych, w pierwszym rzędzie Stanów Zjednoczonych, w krajach tych wzmożła się produkcja wyrobów elektrotechnicznych, bezpośrednio lub pośrednio przeznaczonych na cele wojenne. W Stanach Zjednoczonych sprzedaż wyrobów elektrotechnicznych zaczęło wzrastać począwszy od drugiego kwartału 1950. Nieco wcześniej zwiększyły się zamówienia przemysłu amerykańskiego na silniki elektryczne na prąd zmienny oraz na silniki elektryczne i generatory na prąd stały.

Zamówienia i zbył przemysłu elektrotechnicznego Stanów Zjednoczonych.

/w milionach dolarów/

	IV kw. 1949r. nowe zamów.	zbyt	I kw. 1950r. nowe zamów.	zbyt	II kw. 1950r. nowe zamów.	zbyt	III kw. 1950r. nowe zamów.	zbyt
silniki elektr. na prąd zmienny	18,5	17,9	28,2	19,8	25,4	24,6	46,6	29,9
silniki elektr. i generatory prąd zmienny	3,7	3,5	4,7	3,5	6,1	4,3	7,4	4,2

W okresie tym nastąpił również wzrost na inne rodzaje wyrobów elektrotechnicznych, szczególnie na specjalne instalacje radiowe. Fakty świadczą o tym, że ożywienie produkcji wyrobów elektrotechnicznych w Stanach Zjednoczonych ma swoje źródło w napływie zamówień wojennych. Firma "Westinghouse Electric Corporation" otrzymała zamówienia od wojsk inżynieryjnych Stanów Zjednoczonych na 4 wielkie generatory dla elektrowni na rzece Kolumbii, których koszt będzie wynosił 4,3 mln.dol. Ta sama firma otrzymała zamówienia na instalacje elektryczne dla nowej aerodynamicznej rury na sumę 20 mln.dol.

Obstalunki powietrznych i morskich sił zbrojnych Stanów Zjednoczonych w T-wie "Emerson Electric Manufacturing Co" na specjalne urządzenia dla samolotów przekroczyły sumę 100 mln.dol.

Firmy amerykańskie, produkujące urządzenia radiowe i części składowe aparatów telewizyjnych, otrzymały w okresie ostatnich 6 miesięcy roku 1950 zamówienia na urządzenia elektronowe dla sił zbrojnych na sumę 1,2 mlrd dol. Wśród nich wyróżnia się zamówienie dla firmy "Hellycrafters Co", pochodzące od ministra spraw wojskowych, na sumę 12 mln.dol. Zamówienia na dostawę przenośnych stacji radiowych dla łączności dwustronnej, których koszt wyniesie 6 mln.dol. oraz wielkie zamówienie, otrzymane przez T-wo "Sylvania Electric Products Inc." od powietrznych sił zbrojnych Stanów Zjednoczonych na specjalne urządzenia i nadawcze aparaty radiowe.

Ögromne zamówienie rządowe - w związku z produkcją broni atomowej - otrzymuje wielki elektrotechniczny monopol amerykański "General Electric Co", kontrolowany przez grupę Morgana.

Olbrzymie/rządowe zamówienia wojenne są jednym z przykładów wykorzystania przez monopole dla własnych interesów burżuazyjnej maszyny państwowej. Napływ zamówień wojennych, opłacanych przez budżet państwa kosztem bardzo znacznego zwiększenia ciężarów podatkowych, zwalanych na barki mas pracujących i obniżenia stopy życiowej mas zapewnia legendarne zyski magnatom finansowym.

Czysty dochód Towarzystwa "General Electric Co" w roku 1950 za 9 miesięcy wyniósł 113 mln.dol., podczas gdy w roku 1949 taki sam okres czasu dał 68 mln.dol. zysków. Szerzeniu hysterii wojennej przez monopole amerykańskie towarzyszy spekulacja, związana szczególnie z gromadzeniem strategicznych zapasów surowcowych i ze wzrostem ich cen. Wykorzystując powstały w ten sposób niedobór głównych rodzajów surowców w kraju i ograniczając zaopatrywanie w nie cywilnych branż przemysłowych, monopole amerykańskie podnoszą ceny produkowanych towarów, w tym również wyrobów wytwórczości pokojowej, urządzeń elektrycznych powszechnego użytku, aparatury elektrycznej itd.

Powołując się na podrożenie surowców łączne amerykańskie towarzystwa elektrotechniczne, począwszy od połowy roku 1950 poczęły podwyższać ceny wyrobów elektrotechnicznych; od końca lipca ubiegłego roku większość ich podrozała o 10%, w tym również urządzenia rozdzielcze i transformatory. W październiku roku 1950 zwyżkowały o 10% ceny turbogeneratorów firm "General Electric Co", "Westinghouse Electric Corp." i Allis Chalmers". Towarzystwo "Electric Storage Battery" w ciągu roku ubiegłego podniosło ceny akumulatorów o 21%. Zwyżkowały również ceny instalacji dla przemysłu spożywczego, aparatów powszechnego użytku, w tym chłodzi domowych, aparatów telewizyjnych i odbiorników radiowych. Firma "Emmerson Radio and Phonograph Corp." podwyższyła już w lipcu ceny niektórych rodzajów aparatów telewizyjnych o 16%.

Wpływ czynników wojennych na przemysł elektrotechniczny przejawiał się w Anglii zahamowaniem dającej się przed tym zauważyć tendencji do ograniczenia produkcji. W roku 1950 wytwórczość najważniejszych wyrobów elektrotechnicznych znajdowała się na poziomie roku 1949. Jednakże produkcja kabli i przewodów elektrycznych w okresie 6 miesięcy roku 1950 była o 10%, a małych silników w okresie 9 miesięcy roku 1950 o 3% niższą od poziomu roku 1949 r.

Produkcja najważniejszych rodzajów wyrobów elektrotechnicznych w Anglii.

/w tys.ft.szterlingów/

w okresie
9 m-cy 1949r.

w okresie
9 m-cy 1950 r.

Silniki elektryczne
na prąd zmienny w si-
le ponad 1 k.M.

10.919

10.867

Inne silniki elektryczne o sile ponad 1 K.M.	6.258	6.194
Silniki elektryczne o sile poniżej 1 K.M.	4.784	4.651
Przewodniki izolowane i kable	12.601	11.404
Akumulatory	12.417	12.761

W sprawozdaniu wielkiego towarzystwa angielskiego "General Cable manufacturing" podkreśla się znaczny spadek popytu na kable elektryczne. Trudności w sprawie zbytu odczuwają nie tylko towarzystwa produkujące kable, lecz również niektóre inne firmy elektrotechniczne, których wytwórczość w roku 1950 z trudem osiągnęła poziom roku 1949. Jeszcze większe kłopoty ze zbytem mają towarzystwa produkujące wyroby elektrotechniczne, przeznaczone na potrzeby konsumpcyjne. Prasa angielska zaznaczała niejednokrotnie, że popyt na aparaty powszechnego użytku /prócz chłodzi i maszyn do prania/ jest mały i ma swe źródło jedynie w konieczności zamiany sprzętów zużytych na nowe, dotyczy to również żarówek i lamp radiowych.

Licząc na zwiększenie się napływu nowych zamówień wojennych, angielskie towarzystwo "General Electric Co Ltd" rozbudowuje swoje zakłady przemysłowe, produkujące generatory i silniki elektryczne bez względu na obecne niepewne wykorzystanie zdolności wytwórczych przedsiębiorstwa. "Financial Times" pisał, że angielski przemysł radiowy przystąpił do wypełniania kontraktów, związanych z realizacją rządowego programu zbrojeń.

W związku z przedsięwzięciami, zmierzającymi do nagromadzenia zapasów strategicznych, tak w Anglii jak i w Stanach Zjednoczonych dał się odczuć niedobór surowców i rozpoczęła się zwyżka cen. Według danych angielskiego ministerstwa handlu, wskaźnik cen surowców używanych w przemyśle elektrotechnicznym /30.VI.1949 = 100/ podniósł się w październiku roku 1950 do 131,1 wobec 109,4 w styczniu 1950 r. Pomimo wyraźnej tendencji do wzrostu cen również na wyroby gotowe, poszczególne towarzystwa zmuszone były obniżyć ceny niektórych rodzajów standartowych wyrobów elektrotechnicznych, ponieważ popyt na nie nie zwiększył się w porównaniu do roku 1949.

Tak na przykład firma "General Cable Manufacturing" wskazywała w sprawozdaniu na to, że wskutek wzmagającej się konkurencji w roku 1950 spadły nieco ceny kabli tak na rynku wewnętrznym jak i zagranicznym. W październiku roku 1950 firma "Newman Industries Ltd" ogłosiła zniżkę cen silników elektrycznych o sile 15-25 KM zarówno przeznaczonych na eksport jak i do sprzedaży wewnątrz kraju.

Tym niemniej prasa angielska zaznacza, że przy obecnym poziomie obciążenia przedsiębiorstw zamówieniami wojennymi i przy obecnie posiadanych rezerwach surowcowych możliwym staje się groźba ograniczenia produkcji przemysłu

elektrotechnicznego w zakresie niektórych rodzajów produkcji cywilnej.

Działanie czynników wojennych odbiło się również na przemyśle elektrotechnicznym innych krajów zachodnio-europejskich. Wzrósł zbyt na wyroby firmy "Compagnie générale d'électricité". Zwiększył się poważnie popyt na specjalne instalacje radiowe w szczególności na urządzenia dla budowy nowych linii łączności w Afryce francuskiej mającej znaczenie strategiczne. Francuscy właściciele przedsiębiorstw przemysłu elektrotechnicznego skarżą się jednak na bardzo długie terminy dostaw szeregu materiałów surowcowych. Wraz z militaryzacją gospodarki holenderskiej wzrasta produkcja wojenna fabryk radiowych Towarzystwa "Philips". Szwedzki koncern "Ericson" otrzymał jeszcze w 1949 r. duże zamówienie na urządzenia radiowe.

W ten sposób, pod wpływem zbrojeń, wzrastać zaczęła w głównych krajach kapitalistycznych produkcja wyrobów elektrotechnicznych, bezpośrednio lub pośrednio przeznaczonych na cele wojenne.

Następstwem nieuchronnego spadku siły nabywczej ludności przesunięcia rezerw ze sfery konsumpcji cywilnej do wytwórczości wojennej jest zmniejszenie się zbytu produkcji cywilnej, szczególnie przedmiotów użytkowych.

Pewnemu ożywieniu w dziedzinie produkcji wyrobów elektrotechnicznych, które przejawiało się w mniejszym lub większym stopniu pod wpływem czynników wojennych w krajach kapitalistycznych, nie towarzyszył wzrost międzynarodowego handlu tymi towarami.

Stanom Zjednoczonym nie udało się w roku 1950 zahamować spadku eksportu swych wyrobów przemysłu elektrotechnicznego, który to spadek rozpoczął się jeszcze w roku 1948.

W przeciwieństwie do Stanów Zjednoczonych angielski eksport wyrobów elektrotechnicznych zdradzał pewien wzrost. Eksport tych towarów z Anglii stanowiący w roku 1947 pod względem wartościowym tylko połowę amerykańskiego eksportu /298 mln.dol.wobec 587 mln.dol./ w roku 1949, dorównywał już niemal eksportowi Stanów Zjednoczonych /455 mln.dol.eksport angielski i 470 mln.dol.eksport amerykański/.

W walce konkurencyjnej ze Stanami Zjednoczonymi Anglia wykorzystuje w szerokim zakresie swoje prawo kontroli nad wydatkowaniem rezerw dolarowych krajów obszaru szterlingowego oraz istnienie szterlingowych avoir'ów do miniów i kolonii, jak również przeprowadza na dużą skalę dostarczanie swych wyrobów przemysłowych do krajów Imperium na podstawie umów o wymianie towarowej.

Na rynkach zbytu wyrobów elektrotechnicznych zaostreza się w dalszym ciągu walka konkurencyjna między głównymi kapitalistycznymi rywalami posiadającymi w swych rękach około 3/4 eksportu wyrobów elektrotechnicznych krajów kapitalistycznych między Stanami Zjednoczonymi i Anglią.

Eksport wyrobów elektrotechnicznych^{1/}

	9 miesięcy 1949 r.	9 miesięcy 1950 r.
Stany Zjednoczone/w mln.dol./	356	305
Anglia /w mln.ft.szt./	92	97/272/ ²
Francja /mlrd.fr./	17	19/55/ ²

Pomimo obniżenia kursu funta szterlinga w stosunku do dolara w roku 1949 - co odbiło się na eksporcie angielskim pod względem wartości jego w dolarach, - podane cyfry świadczą o powiększeniu eksportu z Anglii, co tłumaczy się tym, że ponieważ przeważająca jego część skierowana jest do krajów obszaru nie dolarowego, gdzie poziom cen sprzętu elektrotechnicznego w ft.szterlingach nie ulega prawie zmianom.

Amerykańskie monopole elektrotechniczne forsują swoje inwestycje zagranicą usiłując zapewnić sobie kontrolę nad przedsiębiorstwami obcymi. Dewaluacja walut świata kapitalistycznego przeprowadzona w końcu roku 1949 ułatwiła monopolom amerykańskim przenikanie do przemysłu elektrotechnicznego państw zachodnio-europejskich i innych. O aktywności działalności amerykańskich monopolii na tym polu świadczą liczne fakty.

W wyniku wstępnych rozmów odbytych w styczniu 1950 r. między przedstawicielami amerykańskiego monopolu "Western Electric Co" i rządem francuskim, zawarto umowę o udzieleniu rządowi francuskiemu długoterminowego kredytu w wysokości \$ 3,8 mlrd, jakoby na "rozwój przemysłu energetycznego".

W rzeczywistości, pod pozorem udzielenia kredytu, monopolisci amerykańscy lokują przy pomocy francuskiego rządu swoje kapitały w przedsiębiorstwach "Electricite de France" i zagarniają w swoje ręce kontrolę nad tym towarzystwem, ponieważ do nich przechodzi pakiet akcji, wynoszący 37% kapitału towarzystwa. W roku 1950 budowano w Turcji fabrykę lamp elektrycznych: 60% inwestowanego kapitału pochodziło od Amerykanów.

Towarzystwo amerykańskie "Philko" bierze udział w budowie chłodni w państwie Izrael.

Monopole elektrotechniczne Stanów Zjednoczonych usiłują rozszerzyć swój eksport również drogą udzielenia specjalnych kredytów, przeznaczonych na zakup urządzeń amerykańskich. Do takich należą pożyczki Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju, wypełniającego posłusznie wolę amerykańskich monopolii. Pożyczki te zostały udzielone w latach 1950-1951 Meksykowi, Brazylii, Kolumbii, Urugwajowi, Indiom

^{1/} statystyka celna danego kraju
^{2/} w nawiasach - mln.dolarów.

Unii Południowo-Afrykańskiej na budowę elektrowni. Bank eksportowo-importowy Stanów Zjednoczonych dostarczył Iranowi kredytów, którego określona część została przeznaczona na zakup amerykańskich instalacji elektrycznych. Amerykańskie towarzystwo "International Telephon and Telegraph Co" udzieliło Argentynie pożyczki w wysokości 6 mln. dol. na zakup instalacji telefonicznych. Powiększenie inwestycji, udzielanie kredytów i innych środków finansowania eksportu, w tym przemysłu elektrotechnicznego - które Amerykanie stosują obecnie intensywnie celem wzmocnienia swych pozycji na rynkach zagranicznych - wszystko to prowadzi do dalszego zaostrzenia walki konkurencyjnej na rynkach Europy Zachodniej, krajów Imperium Brytyjskiego i Ameryki Łacińskiej.

Monopole amerykańskie usiłują niedopuszczyć do spadku swego eksportu do krajów Imperium Brytyjskiego, który to wywóz wzrósł znacznie w porównaniu z poziomem przedwojennym. Sądząc z posiadanych informacji, dotyczących pierwszego półrocza 1950 r. udało im się w szczególności utrzymać eksport do Indii elektrotechnicznych urządzeń przemysłowych na poziomie 1949 r. Eksporterzy Stanów Zjednoczonych odgrywali większą rolę niż dostawcy angielscy w dostawach na Malajelamp elektrycznych i baterii. Z ostatnich wielkich zamówień, otrzymanych przez Stany Zjednoczone z krajami imperium brytyjskiego, można wymienić przykładowo australijskie zamówienie na generatory elektryczne na sumę 6 mln. dolarów.

Towarzystwa amerykańskie otrzymują również duże zamówienia z innych krajów, gdzie głównymi dostawcami są angielskie firmy elektrotechniczne. Amerykańskie Towarzystwo "Westinghouse Electric Co" otrzymało między innymi z Egiptu zamówienie na instalacje dla elektrowni na sumę 5,3 mln. dol.

Angielskie Towarzystwo Elektrotechniczne dzięki wyznaczaniu częstokroć niższych cen, przechwytywało zamówienia amerykańskich konkurentów. Angliści, na przykład, otrzymali zamówienia na dostawę urządzeń energetycznych na budowę elektrowni w Unii Południowo-Afrykańskiej, ponieważ ceny ich były niższe od cen konkurencyjnych firm amerykańskich i szwajcarskich.

Anglia stara się rozszerzać swój eksport sprzętu elektrotechnicznego na kraje Ameryki Łacińskiej, która jest największym rynkiem zbytu dla Stanów Zjednoczonych. Angielskie Towarzystwo "General Electric Co Ltd" dostarcza instalacji elektrycznych dla największego elewatora w Buenos-Aires na sumę 300 tys. ft. szt. Towarzystwo Stevens" dostarczyło w roku 1950 do Urugwaju 1000 motorów elektrycznych o sile od 1/2 do 2 KM itd.

Celem wzmocnienia swego wpływu na rynki krajów kontynentu amerykańskiego Towarzystwo angielskie dostosowują swą produkcję przeznaczoną na sprzedaż do standartów amerykańskich i kanadyjskich i zwiększają wytwórczość swoich filii w Krajach Ameryki Łacińskiej i Kanadzie. Na przykład Towarzystwo "Brook Motors Ltd" dostarcza do krajów amer

kańskiego kontynentu silniki elektryczne analogiczne do produkowanych w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie.

Eksporterzy angielscy spotykają się na swych tradycyjnych rynkach ze zmagającą się konkurencją nie tylko Stanów Zjednoczonych lecz również innych krajów zachodnio-europejskich oraz Japonii. "Financial Times" zaznaczał niedawno, że Szwecja, Niemcy Zachodnie i Japonia oferują w eksporcie swój towar po cenach niższych niż Anglia. Szwedzka firma "ASEA" otrzymała zamówienie z Australii na dostawę 3 generatorów po 25.000 Kwt każdy dla elektrowni na wyspie Tasmanii. Ogólna wartość zamówienia wynosi ponad 500,000 dolarów.

Bardzo silnie niepokoi angielskich eksporterów konkurencja japońskich i zachodnio-niemieckich firm elektrotechnicznych, które począwszy od roku 1949 poczęły sprzedawać na rynkach zagranicznych szereg swoich wyrobów po niskich cenach. W szczególności prasa angielska stwierdzała, że niejednokrotnie w roku 1950 firmy zachodnio-niemieckie wyznaczały ceny ciężkich urządzeń elektrycznych o 30% niższe od angielskich, japońskie zaś firmy nawet o 50% niższe.

Prezes angielskiej firmy "Parsons" and Co, Ltd" oświadczył, że straciła ona zamówienie na dostawę urządzeń energetycznych na sumę 150.000 ft.szt. wskutek konkurencji Japonii, która wystąpiła z ofertą o połowę niższą. Japońska Firma "Sumitomo Electric Industrial Co" otrzymała zamówienie na dostawę 700 ton standartowego drutu stalowego i kabli na ogólną sumę 120 mln. jen. Firmy zachodnio-niemieckie otrzymały zamówienia na dostawę urządzeń energetycznych dla elektrowni w Pakistanie na sumę 1,5 mln.z.n.m. Ilość zamówień otrzymanych przez Niemcy Zachodnie z krajów Imperium Brytyjskiego, powiększa się. W ostatnich czasach wzrastają również zamówienia z krajów europejskich. Firmy zachodnio-niemieckie wyznaczają krótsze niż ich angielscy konkurenci, terminy dostaw szeregu rodzajów urządzeń przemysłowych. "Financial Times" donosi, że Turcja zamówiła dostawę 150 Km kabla nierdzewnego w Niemczech Zachodnich, które zaproponowały cenę 7.500 f.szt. podczas gdy oferta angielska opiewała na sumę 8,275 f.szt.

Znamiennym jest, że Dania, która w szeregu państw zachodnio-europejskich dokonała zamówień na instalacje i materiały telegraficzne wartości 72 mln.koron duńskich, największe obstalunki dała zachodnio-niemieckiej firmie "Pelten und Guillome Karlswerk A.G.", mniejsze zaś holenderskiej firmie "Philips" i angielskiej "Telegraph Construction and Maintenance Co, Ltd".

Eksport produkcji firm zachodnio-niemieckich i japońskich po niskich cenach odbywa się pod komendą monopoli amerykańskich, które w konsekwencji drugiej wojny światowej umocniły swą kontrolę nad przemysłem Niemiec Zachodnich i Japonii. Tak na przykład Towarzystwo amerykańskie "Westinghouse Electric Corp." jest obecnie głównym akcjonariuszem przedsiębiorstw elektrotechnicznych japońskiego koncernu "Mitsubisi". Przemysł elektrotechniczny Niemiec Zachodnich według doniesienia pisma "Die Wirtschaft" obejmuje szereg

gałęzi, które opanowane są zupełnie wyraźnie przez kapitał amerykański. W towarzystwach zachodnio-niemieckich "AEG" i "OSRAM" ma przewagę kapitał amerykańskiego towarzystwa "General Electric", w koncernie "Siemens" kapitał towarzystwa "Westinghouse Electric".

Przytoczone fakty świadczą o tym, że w warunkach wzmagania się przestawienia gospodarki kapitalistycznej na cele wojenne wzrasta niepewność zbytu na rynku wyrobów elektrotechnicznych, daje się spostrzegać tendencja spadku ogólnego eksportu tych wyrobów z krajów kapitalistycznych, wzrasta jeszcze bardziej konkurencja i zaostrzają się sprzeczności pomiędzy eksportującymi krajami kapitalistycznymi.

J. Inkow

"Wnieszniaja Torgowla
Nr.2 1951 r.

